

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za hemójo celoletno . 29.—
za ostalo izposojstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravištkega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 14 strani.

Bankerot.

»Svobodna Misel« je žalosten konec vzela, prej jo je vrag vzela, kakor smo mislili. Sicer pa ni bilo drugače mogoče, zakaj večjih sirot ni bilo na Slovenskem kakor so bili naši svobodomislec. Brez globlje izobrazbe so hoteli izpodkopati katoliško vero s tajenjem zgodovinske pristnosti povesti o svetem Janezu Nepomuškem in nepripoznavanjem čudodelnosti lurške vode, rimsko stolico so pa podirali s krvavimi storijami o Aleksandru Borgiju in o tajinstveni Lucreziji; imponirati so hoteli s frivolnostjo, kakor oni pogani, ki so risali po rimskih ulicah krucifikse z oslovsko glavo, da uplašijo kristjane s svojim sovraštvom. Organizacijo so zamislili tajno po vzoru onih laških in španskih prismojencev, ki uganjajo po svojih družinskih antiklerikalnih hokuspokih in menda požirajo zvitke s podobo Franciska Ferrera, da jim tako preide »svobodna misel« v kri in želodec.

Kranjci za take norčave reči niso, zato so se Lotriči, Lahji in Kisovci kmalu skisali in največja sreča za te ljudi je, da danes javnost o njih iz usmiljenja popolnoma molči; celo veliki projekt o krematoriju je spričlo projektov dež. odbora glede na savske vodne moči izgubil svojo aktualnost. . . . Pa tudi pri staro- in mladoliberalcih si naši svobodomislec niso mogli nobenih simpatij pridobiti, čeprav se je v začetku potegnili zanje ljubljansko liberalno »Splošno Žensko Društvo«. Stari liberalci niso za popolno brezvestvo, ampak so še danes trdnega prepričanja, da je treba dati hudiču, kar je njegovga, pa tudi Bogu nekaj, da ni preveč zamere, mladi pa so tudi začeli kmalu »versko čustvo spoštovati«, ko so videli, da s svojimi evolutijskimi, descendentnimi in monističnimi idejami pri ljudstvu nič ne opravijo. Veliko radikalnih svobodomislecov pa, ki imajo kmalu stopiti v različne službe v kranjski deželi, si misli, da je včasih molk res zlata vreden in tako se svobodna misel ne more prav razviti. . . . Ostali so le še socialni demokratje.

Naši sodrugi so za svobodomiselnost komedijante kakor nalašč ustvarjeni. Kranjska socialna demokracija nosi od svojega početka do danes pečat izključnega protiverstva in protifar-

štva, socialne gospodarske ideje pa so le postranski okrasek pri njeni agitatorični delavnosti med ljudstvom. Svobodno mišljenje, svobodna šola, descendentna teorija, judovsko krščanstvo, iz mnogobojstva razvijajoče se enoboštvo, razvoj krščanske misli iz egiptovske, babilonske in tibetanske, vera v oni svet, izmišljena od kapitalistovskih fevdalnih duhovniških kast zato, da bi proletarci pozabili na svojo bedo in jo voljno prenašali, vera v izveličanje bajke, ki je vzklila iz prenapete domišljije komunističkih fantazistov, dogme tvorbe gospodujočih slojev, duhovstvo naprava višjih slojev v izkoriščevalne namene, Jezus bogve kaj vse, le Bog ne, vsa vera sploh nastala iz pomanjkljivih predstav pračloveka o svetovju in njega zakonih — vse to je orožje iz socialnodemokratskega arzenala, fraze, ki jih njihovi agitatorji govoré na vsakem shodu, in komaj pred tremi dnevi je veleprosvetljeni sodrug dr. Renner na nekem shodu Svobodne Šole na Dunaju opletal te neprežvekljive otrobe.

No, včasih pa je tudi med rdečimi vranami kakšna bela, in tako je v zadnjih »Zapiskih«, znanstvenem glasilu naših socialnih demokratov, znani člankar Abditus neusmiljeno obsodil to plitvo svobodomiselnost, pa ne samo z ozirom na Antona Aškercu in Lenarta Lotriča, ampak prav jasno namigujoč tudi na različne Kristane, Kocmurje in Čobale. Mi bi tega članka ne bili omenili, če bi nas ne bil izzval »Rdeči Prapor«, saj, kar je Abditus povedal, ni za nas nič novega, in voditelji našega katoliškega razumnštva so tako v naših znanstvenih listih, kakor v političnih in na shodih ter zborovanjih že davno te misli veliko jasnejše in lepše povedali. Abditus ne pove nič drugega, kakor da je Svobodna Misel neskončno trapasta, svobodomislec ravnotako, in tisti, ki menijo, da bodo mogli krščanske osnovne pojme iz slovenskega ljudstva izkoreniniti, so jako kratke pameti. Nasprotno so krščanske ideje tako globokoumne in z znanstvom tako v soglasju, da morejo ljudstvu le koristiti in ga umsko ter pravno dvigati. In zato tisti, ki dela na to, da se slovenski kmet in delavec razkristjanita, ljudstvu silno škoduje, ker ga umsko in pravno kvari. Tako ponavlja Abditus, kar mi pišemo in govorimo že leta in leta in sicer z uspehom.

Zdaj pa pride »Rdeči Prapor« in se jezi, ker smo ob priliki Beblove sedem-

desetletnice rekli, da je Bebel, ki je še danes vir vse socialno-demokratske modrosti, kar se tiče krščanstva, neizmerno plitev in da ga naši socialni demokrati prav v tem oziru verno posnemajo. Seveda, ni jim prav, da jim to njihovo prazno svobodomiselnost vedno pred oči postavljamo, ker jih tako pred ljudstvom razkrinkujemo kot čisto navadne frazerje. Oni imajo namreč glede vere dvojno taktiko: na shodih pred svojimi kratkomiselnimi sodrugi zabavljajo zoper »poneumnjevalno krščanstvo« in zoper »izkoriščajočo cerkev«, da se kar kadi in se sodežom lasje ježijo, po svojih revijah pa trdijo, da niso zoper vero. Dobro namreč vedo, da bi se znanstveno osmešili in degradirali, če bi pogrevali stare moleschottske bajke o veri. Sicer pa tudi v tem oziru niso dosledni, kajti čestokrat delajo ravno narobe: na shodih naglašajo, da se v verske reči sploh ne vtikajo in vsakemu puščajo svoje, na predavanjih pa pred izbrano publiko, katere se jim ni bati, razvijajo vero in krščanstvo iz prazgodovinskega babjeverstva.

Kako to? Čisto enostavno: govorijo in pišejo namreč vsakokrat tako, kakor jim bolj kaže. V resnici pa in v svojem bistvu so strupeni sovražniki vere in prav posebič še krščanstva. Čisto drugo vprašanje je namreč, ali se dá o socialnodemokratskem sestavu gospodarske stran u m s k o ločiti od svetovnega naziranja, kakor ga je razvil Marks iz Heglove filozofije; so nekateri krščanski misleci, ne samo med protestanti, ampak tudi med katoliki (Hohoff), ki mislijo, da bi bil človek lahko v gospodarskem oziru marksist, in vendar še katolik. To pa je nekaj čisto drugega, kakor vprašanje: kaj in kakšna pa je socialna demokracija dejansko, kakor se je razvila in se razvija? Tu pa je jasno, da je brezverska in protikrščanska in naj različni protestantski pastori in dr. Drmota desetkrat trdijo, da ni. Pač niso več kristjani ali pa ne gledajo socialne demokracije, kakoršna je v resnici po svojem duhu in svoji smeri. Marks, Bebel, Kautsky so materialisti, Bernstein, Renner in drugi po evolucionisti, monisti in podobno. Razlika, kar se tiče vere, je prav majhna.

Le pogledjmo Bebla! Njegova knjiga »Die Frau« je, kakor socialisti sami glasno poudarjajo, nekaj socialnodemokratski katekizem, saj ne govori samo o ženi, marveč razvija socialnodemokratske ideje v celoti in v vsakem

oziru. Pa še v jubilejni izdaji 1910. preveva celo knjigo protikrščanski duh od prve strani do zadnje in to je knjiga, ki je vzgajala nebroid socialističnih generacij in jih še danes vzgaja. Že začetek, ko Bebel premotriva stališče žene v pradobi, je popolnoma darvinistovski in o povzdigi žene po Jezusu Kristusu ni tu ne duha, ne sluha. Pač pa pisatelj pogreva o krščanstvu tiste abotne in nedokazane trditve, ki jih je znanost že dolgo zavrgla. Mož piše o krščanstvu brez pojma o njegovi zgodovini in idejah, ki so njegov temelj. Le nekaj citatov:

»Ker se je krščanstvo razvilo iz judovstva in je poznalo le brezpravnost žene, in je, okovano v svetopisemske predstave, smatralo ženo za izvor vsega zla, je pridigovalo zaničevanje žene, vzdržnost in uničenje mesa.« (57.)

To trdi socialnodemokratski voditelj o Kristusu, ki je v nasprotju z grštvom prvi učil dostojanstvo in enakopravnost žene!

»Pavel je učil sovraštvo do žene, pa tudi strah pred ženo, ki jo slika za zapeljivko moža.« (59.)

Tako piše Bebel o tistem apostolu, ki je o dobroti žene napisal toliko lepega, kakor le Kristus pred njim in nihče več za njim, o Pavlu, ki je priporočal škofu Timoteju ljubezen do zakonske žene in je zlasti visoko cenil misijonsko delo ženah ter sploh spoštovanje do žene v zakonu in izven zakona skoro v vseh svojih pismih tako pregančno poudarjal, da ga je cerkev vedno v tem oziru navajala!

»Katoliška cerkev je češčenje Marije z modrim preračunanjem postavila na mesto kulta poganskih boginj; Marija je stopila na mesto Kybele, Mylitté, Afrodite, Venere, Ceres, Freje i. t. d.«

Tako blede Bebel v času, ko celo protestant Harnack priznava evangeljsko podlago Marijinega češčenja, ki je tako staro kakor je staro krščanstvo sploh in ni poznejša uvedba, kar se tudi zgodovinsko ne da nikakor dokazati.

Kar potem Bebel izvaja glede spolnosti in zakona, je krščanstvu tako nasprotno kakor noč dnevu — dà — nahajajo se mesta, ki kažejo naravnost gorostasno plitvost. Tako n. pr. stoji na strani 505. dobesedno, da je dokaz za razvoj človeka iz opice tudi to, da sta si človek in opica glede spolnosti, ki pri njih ni na gotovo dobo omejena, tako podobna! To je pač rekord ne-

LISTEK.

Bel denar.

Velikomestna črtica. Spisal J. Dolžan.

Zunaj mesta, v zatohli in temni sobi je stanoval pevec Honza s svojim prijateljem Konradom. Zjutraj sta odhajala in pozno zvečer sta se vračala in stresla vsak večer na mizo prisluzeni drobiž. Mala Tilka, hči starega pevca Honza mu je zlezla na kolena in smehljalje brskala med bakrenim drobižem, dokler je oče ni dvignil in visoko povzdignil kako jabelko ali oranžo. Mala šestletna Tilka se je spenjala in spenjala, a oranže ni dobila »rej, dokler ni prinesla gosli in zaigrala, kar se je morala naučiti čez dan. Oče Honza jo je spremljal čisto s svojim obsežnim globokim glasom, a prijatelj Konrad je gledal pazno na vsak Tilkin migljaj — ako se je zmotila le nekoliko, jo je pogledal izpod obrvi resno in temno, da je Tilka vsa vztrepetala.

Ko je končala, jo je oče vsakikrat pogladil po svetlih kodrih in jo potolažil:

»Nič se ne boj! Le ubogaj Konrada in pridno se nauči, da pojdeš lahko kmalu z nama. Ne bomo hodili čez dan in v mrazu, da bi te zeblo, ne bomo

peli pod okni in po dvoriščih in lovili s klobukom ta bakren denar, o ne, vse drugače bo, Tilka! Čisto novo obleko dobiš in potem pojdemo v gostilne, kjer bo sama gospoda, ki ji ni za denar, kakor revežem. In čim lepše boš igrala tim več denarja dobiš — belega, srebrnega denarja! Jaz in Konrad bova tudi kaj zapela in potem pojdeš od mize do mize s krožnikom v roki in vsakemu se boš morala lepo nasmehniti. Toliko denarja boš prisluzila, da boš oblečena, kakor gosposka deklica. Vse tako bo Tilka, samo pridno poslušaj Konrada in uči se, da boš šla lahko čim prej! Sedaj pa še nekoliko zaigraj!»

Tilka je poslušala očeta molče, utripala z resastimi trepalnicami in nekako žalostne so bile njene velike, otroške oči.

In prišla je za lok in zaigrala kar se je imela naučiti za tisti dan.

Ko je končala jo je oče zopet pobozal in pohvalil, Konradovo lice pa je ostalo še vedno tako resno in strogo kot da ni z njo prav nič zadovoljen.

Nato je oče legel, Tilka pa je morala prisesti h Konradu, ki je govoril z njo osorno in se ji ni nikoli nasmehnil. Igrala sta pozno v noč in ko so se Tilki že siloma zaklapljale trudne trepalnice, ji je Konrad poezal kaj in koliko se mora naučiti drugi dan in ji dovolil da je legla.

Tako se je vrstilo dan za dnem, večer za večerom, dokler ni prišel tisti večer, ko je prinesel oče seboj precej velik zavitek. Pogledal je Tilko in se ji nasmehnil.

»Kaj misliš, da sem prinesel?« In privlekel je iz zavitka rdečkasto obleko in rmene čevljičke. Postavil je Tilko na stol in jo oblekel.

»Vidiš, tako lepo oblečena pojdeš jutri z nama,« ji je dejal in ji podaril še debelo oranžo. »Konrad pravi, da si bila pridna, da znaš dovolj. Nocoj pa pojdi spat, da se odpočiješ, a jutri igray še pridno, ker za gospodo ne zna vsak igrati.«

Tilka ni odgovorila ničesar, a zaspiti tisti večer ni mogla dolgo. Bala se stopiti pred gospodo, pred tiste stroge obraze, ki so jo pogledovali včasih na ulici tako postrani. . . . Čudne, grozne slike so se vrstile pred njenimi očmi in še v spanju se je premetavala nemirno semintja.

Naslednji večer sta se vrnila oče in Konrad poprej kakor navadno. Ko sta odprla vrata in vstopila je postalo Tilki tako tesno pri srcu, da je stekla k očetu in ga objela okrog kolena.

»Oče, jaz bi ostala raje doma!«

Takrat je pristopil Konrad. Se nikdar se niso zazdele Tilki njegove oči tako grozne in prijel jo je za uho.

Tilka je hotela zajokati, a bala se

je Konrada preveč in ker se je tudi oče obrnil od nje, je poiskala gosli in jih vtaknila v platnen zavoj.

Po večerji je oče namignil Konradu; Tilka je vztrepetala, a Konrad je že stisnil gosli pod pazduho in oče jo je prijel za roko.

»Nič se ne boj, Tilka! Lepo bo in veliko denarja boš prisluzila. Za vsako stvar se moraš lepo zahvaliti!«

Zunaj je bila hladna jesenska noč; lahna megla se je motala med hišami, samo občestne svetilke so motno brlele skozi njo.

Tilka je šla molče poleg očeta, niti ozreti se ni upala nazaj, kjer je šel Konrad in pel mrmraje neko pesem. . . .

Pred visoko hišo, iz katere so strmela na ulico tako velika okna kakor trgovske izložbe, je oče postal. Konrad je stopil naprej in je odprl vrata. Prvi hip Tilka ni razločila skoro ničesar, tako svetlo je bilo po prostrani sobani. Oče ji je nekaj govoril, a Tilka je komaj vedela kaj. Ko se je ozrla naokrog, je videla glavo pri glavi in vseh oči so bile uprte vanjo in kakor v sanjah je nastavila lok na strune — šele ko je začula globok očetov glas, je potegnila po strunah hrabreje in se ozrla po gostih. Postal jo je nekoliko lažje, ker vsi so jo gledali z nasmehom in niti enega ni bilo med njimi, ki bi imel oči osorne, kakor Konrad.

znanstvenega mišljenja, recimo naravnost popolne ignorance!

Drugi malik socialne demokracije je Kautsky, ki ga tudi naši slovenski socialisti navajajo za največjo luč učenosti. Ta mož je spisal o postanku in razvoju krščanstva knjigo, nad 500 strani debelo, pa tako zanič, da od vseh petsto strani niti ena nima sence znanstvene vrednosti. Uporabljal je za tako veliko in težavno snov en sam vir, zastarelega Pfeidererja, drugo pa zveržil po lastni domišljiji. Tako je napisal o Kristusovem trpljenju celo poglavje, ki je tako bedasto, da crkne vsaka podgana, če ji ga daš požreti. Le nekaj primerov:

»Jezus je bil obsojen kot kralj Judov, to je kot branitelj judovske politične samostojnosti.« (419.)

»Značilno je v pripovedi v Marku 11, 9, da ljudstvo Jezusa pozdravlja kot upostavitelja kraljestva očeta Davida, to je kot upostavitelja samostojnosti judovske države. To kaže, da Jezus ni bil samo nasprotnik gospodujočih slojev v judovstvu, marveč tudi nasprotnik Rimljanov.« (421.)

Krasen sklep!

»Poziv Jezusa na učence, naj se oborožijo, izdajstvo Jude, spopad z orožjem na Oljski gori,« to vse dokazuje, da je bil Jezus proletarski vodja, komunist, političen rebel. (422.)

Tudi ta sklep je zlata vreden.

»Ko je Pilat Jezusa vprašal, je li res kralj Judov, torej njihov voditelj v boju za neodvisnost, mu je ta s ponosnim pogumom odgovoril, da je.« (425.)

Ker pa evangelisti to takoj razložijo m celo poročajo, da je Kristus sam Pilatu izrečno povedal, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta, izvaja Kautsky, da je to seveda pozneje potvorjeno.

Ker je Kristus rekel, da, kdor zopet položi nazaj roko na plug in se ozre po tem, kar je zapustil, ni sposoben za božje kraljestvo, je Kautsky napisal celo poglavje o tem, kako je Jezus kot pristen komunist učil sovražstvo do rodovine. Ker pa evangelist Matevž Kristusuve besede v tem oziru razlaga tako, kakor se morajo razumeti, ga Kautsky smatra za »oportunističnega revizionista«, ki je Kristusov anarhični komunizem omilil! (366.) Kakšna neslanost!

In spričo tega piše »Rdeči Prapor«, da socialne demokracije ne preveva protikrščanski duh! To tajiti, pomenja fisto navaden demagoški oportunizem, nejasnost v temeljnih načelih, hinavstvo in neprekuhane nazore. Slovensko ljudstvo pa to dobro vé in čuti, posebno naše delavstvo. Če pa nekateri bolj inteligentni socialni demokrati skušajo od sebe zvaliti sum svobodomiselnosti, kaže to, da je svobodomiselstvo na celi črti bankrotiralo in to nam je prav tako prav, kakor nam je prav, da socialno-demokratska stranka po svojih agitatorjih še vedno neprestano goni svobodomiselnost švindel. Za nas je boje ugodno.

Nemški „red v upravi“.

Gorica, 22. febr.

Kdor čita razne uvodne politične članke v nemških listih, kjer se v najrazličnejšem tonu deklamira o redu, ki

ga je napravila Bienenrthova vlada v naši upravi, bi naposled verjel tem trditvam, če bi le tuptam v istih listih zopet ne čital raznih poročil o delovanju vladnih funkcionarjev, ki pa kaže vse kaj drugega kakor red in strogo objektivnost.

Na Primorsko je Bienenrthova vlada poslala delat red v učni upravi moža, ki je v besedah skrajno objektivni. Njemu je pri srcu samo blagor srednješolske mladine, ki se mora na Primorskem učiti še vedno v nemščini težkih predmetov in se je zato tudi nenavadno veliko zgubi, duševno in telesno skvari. Deželnemu šolskemu nadzorniku za srednje šole z nemškim učnim jezikom na Primorskem dr. R. Kauerju je tudi zelo pri srcu duševni in telesni blagor njegovemu nadzorstvu podrejenega učiteljstva, zato je n. pr. koncem letošnjega prvega tečaja ukazal, da se mora na goriški gimnaziji nastaviti novega suplenta za zemljepis in zgodovino, in sicer je smatral za učitelja laških in slovenskih otrok najbolj primernega češkega Nemca. Ker pa je dosedanjí na znanstveno potovanje odšli učitelj podučeval tudi laščino, zato so izročili laške ure drugemu, že nastavljenemu laškemu suplentu, za zgodovino so pa vzeli zemljepisne ure in jih izročili importiranemu Nemcu, seveda vse zaradi reda in stabilnosti v upravi.

Dne 13. t. m. so imeli nemški srednješolski učitelji iz Primorskega in Kranjskega svoj občni zbor. Poročilo o tem zborovanju so poslali v »Grazer Tgbl.« list, ki se sedaj ravno radi reda v upravi ogreva za absolutizem Bienenrthovega režima. V tem poročilu čitamo, da se je zborovanje udeležil tudi dr. Kauer. Seveda je to storil le, ker mu je pri srcu stanovsko vprašanje vseh srednješolskih profesorjev. Zbor je sklenil zahvaliti se poslancu Hoffmannu - Wellenhofu in nekemu prof. na Dunaju, ki pa je svojčas služboval v Gorici, ker sta ta dva mnogo delovala v raznih osebnih zadevah srednješolskih profesorjev na Primorskem. Mi smo seveda lahko trdno prepričani, da je bilo to delovanje v prid srednješolskih profesorjev na Primorskem, saj se, kakor Bienenrth neprestano zatrjuje, pod njim nihče ne sme mečati v upravo. Vemo pa tudi sedaj, komu se imamo zahvaliti za zadnja imenovanja srednješolskih profesorjev na goriški gimnaziji, kjer so v zadnjih dveh letih kar brez razpisa imenovali pet novih nemških profesorjev. Vemo tudi, komu se imamo zahvaliti, da je za klasično filologijo na ta zavod prišel sedanji odbornik društva nemških srednješolskih učiteljev dr. K., ki je po znani praksi nemških suplentov na svojo prošnjo za mesto na nekem zavodu na Nižnjem Avstrijskem pripomnil »ali pa kako drugo prazno mesto«. Bil je seveda za prvo leto imenovan samo za provizoričnega, »ker se mora pri imenovanjih tam doli delati previdno«, kakor je pripomnil personalni referent v naučnem ministrstvu redne uprave dvorni svetnik Huemer. V istem poročilu v »Grazer Tagblattu« zveemo tudi, da je ta list ofielno glasilo društva nemških profesorjev, ker je društvo na svojem zboru tudi listu sklenilo izreči zahvalo. To priznanje je tem več vredno, ker vemo

sedaj, kakšen je bil namen društva lanske leto, ko je po ministrstvu zahtevalo od profesorjskih zborov, naj se izjavijo o načrtu kako naj se reformira poduk deželnih jezikov na srednjih šolah z nemškim učnim jezikom, »Grazer Tagblatt« je takrat pisal, da ni naloga nemških šol skrbeti za poduk nemških otrok v maternem jeziku. Znano nam je, da so ta namen nemški profesorji in dr. Kauer na čelu temeljito utajili, ker so videli, da njih načrta le ni mogoče spraviti do uveljavljenja. Vemo tudi, da je dr. Kauer in njegovi nemški profesorji v zvezi s tisto notico v »Grazer Tagblattu«, kjer se izraža upanje, da bode deželni šolski nadzornik ravnatelj in profesorski zbor goriške gimnazije pripravil zopet do pameti, ker je ravnatelj in profesorski zbor odbil napad na poduk v slovenščini in italijanščini. Vse to spada seveda v Bienenrthov »System der reinen Verwaltung«, ki ga na Primorskem reprezentira v naučnih zadevah dr. R. Kauer. In ta mož naj po želji nemških profesorjev dobi še en glas v goriškem deželnem šolskem svetu! Dobro bi bilo seveda! Včasih je tudi pod Bienenrthom nerodno brez razpisa nastavljal profesorje.

Pa še nekaj zveemo iz omenjenega poročila. Znano nam je, da nimajo nemški srednješolski učitelji nobenega denarja na razpolago za revno dijaštvo onih šol, na katerih podučujejo. Da, že je pisal »Slovenec«, kako je srednješolski profesor odjedel slovenskemu dijaku ustanovo, da bi jo dobil za svojega sina. Na občnem zboru pa so povedali isti gospodje, da so zbrali že mnogo denarja za Rossegerjev ponemčevalni sklad! To se godi v istem času, ko mora n. pr. na goriški gimnaziji vsled slabega izida v prvem tečaju 140 revnih starišev plačati na novo šolnino in ta izid so v prvi vrsti zakrivali nemški profesorji in nemški učni jezik! Doli s tako stabilnito upravo, s takimi profesorji, s takim nadzornikom!

Občni zbor S. K. S. Z.

Ljubljana, 20. febr. 1910.

Občni zbor zelo dobro obiskan. Dvorana S. K. S. Z. polna. Kakor vedno, tako je tudi v minuli poslovni dobi S. K. S. Z. v polni meri tudi v Ljubljani vršila izvršeno svojo zadačo. S. K. S. Z. ima v Ljubljani v obeh svojih oddelkih združenih 1064 članic in članov. V njenih prostorih vlada vedno živahno življenje. Če pa prištejemo še druge organizacije, ki imajo v prostorih S. K. S. Z. svoje zbirališče, pridemo do zaključka, da imajo v »Zvezinih« prostorih svoj sedež ljubljanske organizacije, ki imajo skupno s S. K. S. Z. nad 4000 oseb organiziranih, članov in članic ne zgolj na popirju, marveč takih, ki tudi prispevajo organizaciji.

Po predavanjih, s knjižnico, s poukom je skrbela S. K. S. Z. za izobrazbo, a tudi za praktičen dobrot svojih članov in članic. In neposredno. Koliko shodov, sestankov naših delavskih strokovnih društev se je vršilo v njenih prostorih. Nič čudnega, da krščansko-socialno delavstvo zaupa in ljubi S. K. S. Z., saj se je razvila iz prvotne »Slovenske krščansko-socialne delav-

ške zveze« sedanja mogočna vseslovenska izobraževalna krščanska centrala, »Slovenska krščansko-socialna zveza«.

Tajništvo Zveze je rešilo lani 2065 dopisov. Ogromno število za naše razmere.

Še podrobnejše razvidite »Zvezino« delovanje iz sledečih poročil njenih funkcionarjev.

Predsednikov nagovor.

Iz obširnega govora predsednika S. K. S. Z. dr. J. E. Kreka podamo sledeče odlomke:

»Ko smo pričeli pred 13 leti z »Zvezino«, smo že takrat imeli njen splošen pomen pred očmi. Ze takrat smo naglašali, naj se porodi v vsaki župniji poseben otrok, ki bo skrbel ljudstvu za izobrazbo. Treba je bilo čakati, predno se je to domala doseglo. Ne bom našteval, koliko tisočev je zdaj že združenega ljudstva v S. K. S. Z. Po tistih pokrajinah, kjer ni bilo nobenega zanimanja včasih za našo stvar, se razširja organizacija S. K. S. Z. Vsi, ki so ob tem času delali, naj znajo, da je rodilo njihovo delo stoteren sad. V našem delu, ki smo ga razvili, se je porodil nov čas. Bog nas varuj, da bi ne našel naš čas majhnih ljudi! Delo izobrazbe je v resnici najbolj potrebno. Tiste, ki jim je politična pot prehuda, pretrda, vabim k izobraževalnemu delu. Kliče vse izobražence na sodelovanje. Kdor se ne loti izobraževalnega dela, tak izobraženeč ni plačal dolga, ki ga je dolžan ljudstvu. Svoj dolg mora plačati tako, da gre med ljudstvo. Naše delo gre za narodovo omiko in za narodovo izobrazbo. Zabavo v pravem umetniškem oziru želi ljudstvu. Ne, kjer se tešejo rakve, kjer se grade palače, kjer se dela denar, je naša bodočnost, ampak tam, kjer se tešejo zibelke. Brez tega, da dobimo zibelke, ni ničesar. V mladini je naša bodočnost. Kdor ima smisel za ljudstvo, mora z veseljem pozdraviti vsako društvo, ki dela v tem oziru.

Vesel sem tega, kar se je zgodilo, a ne morem zamolčati, da smo tudi včasih težko vozili. Zdaj smo prišli do tega, da imamo svoj dom, ki se še letos otvori. Tega doma se bomo oklepali; tam naši potrebne izobrazbe, potrebne zabave. (Živahno pritrdjevanje.)

OSREDNJA BLAGAJNA.

(Poroča podpredsednik L. Smolnikar.)

Ze nekaj let sem vodim nekaj poseben oddelek društvene blagajne, ki ima nalogo skrbeti za pokritje stanskih in drugih režijskih stroškov pri S. K. S. Z. Stanje te blagajne je bilo v pretečenem letu sledeče:

Vseh dohodkov od lanskega občnega zbora pa do današnjega dne je bilo K 3538-72

Vseh stroškov v tem času » 3059-49

Blagajniški preostanek . K 479-23

Od tega denarja je 460 K naloženih na hranilni knjižici »Ljudske posojilnice« št. 6553, ostanek 19 K 23 vin. pa v gotovini.

Le vsled izredne darežljivosti gotovih faktorjev je bilo mogoče vzdržati v blagajni ravnotežje. Neznanim dobrotnikom bodi ob tej priliki izrečena najiskrenejša zahvala.

Jest na morm pumagat, če morm zdej, ke mama že skor na pu posta za hrbtani, še zmeri ud balu guvort. Pust je biu holt bl na ta kratka, naša pamet pa tud. Zatu sma pa tku hitel nort in plesat, de še jest iz sojem jezikan nism mogu duhajati ush teh plesu.

Scer je pa tud dobr, de se še zdej u post mal ud plesu pumenma, sej punavad šele poli ldem rataja zube vampa, past in uteki lase pu takeh zabavah, kedr je že use vn, in ta naputrebne rči se šele poli spuznaja za naputrebne, kedr je že prepozn.

Tku, iz tem sm mende zadost puvetu, za kua m še zmeri rujeja bali pu glau, de na u ker mislu, de sm tud jest tku tink-tink, de b se ta narrajš ceu

let naprej in naprej vrtiu. Iz tem pa na mislem rečt, de je usak tink-tink, ker gre na bal in tud ne, de je usak tink-tink, ker bale pritimava. Kaj še! Nahter bali sa tud putrebn, če b prou ker mislu, de ne.

Uzemima pr en glih bal pugrebnga društva železnških in držauneh uslužbncu u Iblan. Kdu more tle rečt, de je en bal enga tacga društva naputreb? Jest pravem, de je biu ta bal, kokr prauima Sluvenci, neubhodn putrebn; ja, lohka rečem, de še bi putrebn, kokr usi bali ta narduine deluske urganizacije. Pa ne, de b ker mislu, de se čm jest norca delat iz bala pugrebnga društva. Nekoker ne! Sej iz kasirjam tega društva sma midva ta narbulš prjatla, zatu pa tud vem, kuku in kaj.

Kasirja pugrebnga društva je začel tula letas mal skrbet in mu sive lase delat, ke ni blu nubeng pugreba in sa se začel udi clu kugat, de na uja več plačval za prazu nč; zatu je stopu h predsednke pugrebnga društva in mu soje skrbi zaupn putožu.

»Ja, kua čma pa strit?« prašu je u skrbet predsednk, ke je šlišu kasirjuva prtožnga. »Živem vnder na morma delat pugrebu!«

»Tist maja čist prou, de živem na morma pukupvat. Ampak tu m morja pa tud prou dat, de je doužnost našga pugrebnga drutva, gledat, da več udu ukul pride, de se na uja mogli prtužvat, de nč za soje ude na strema,« repenču se je kasir naprej.

»Za božja vola; a še ni zadost, de dan na dan kerga pufari pumečkaja?«

»Tu je tud res, al pr tem nima naš društvo nubeneh zaslug, še tulk ne, kulkr jh ma gespud dohtar Taučar za Iblana, ke sa ga zdej za častnga ubčana zvulil.«

»Ja, kuge, lakate in dragine pa tud na morma prcuprat na svet. Dragina je že tle; lakata se u tud hmal začela; al iz kuga pa na vem če u kej, in glih kuga pride pr tak reč ta narbi u špil.«

»No, ja; sej zavle tega jest nč na rečem, al bale b pa lohka začel kumenderat,« puvsetil se je kasire. »Bali sprauja ena lepa šuma ldi na un svet usak let in na tem pule uma mogli začet urat, če čma društu pu konc držat.«

»Tu pa ni slaba misu!« puhvalu je predsednk kasirja. »Pa nardima prec en bal u ta »Narodnmo dome«, de nam na u mogu ta al pa un naprej metat, de nč na strema za blagor svojeh udu.«

In bal pugrebnga društva železnških in držauneh uslužbncu se je vršiu dne 6. februarja u ta »Narodnmo dome«, kuku in kulku u ta bal pugrebngo društu na kojna pumagu, tu se u pa vidi šele tekat, ke uja začel na dreuje popki pugajnat.

Tku, iz tem balam pugrebncu pukoplma za letas iblanske bale in puglejma še mal dol pu Dulejnskem, kua kej Dulejnci pučnejja. Učas sa bli Dulejnci rad vesel, pusebn tkula u jesen, ke je bla trgatu. No, dondons ke na Dulejnskem ni več sam u jesen trga ve, ampak se ceu let trga ja in rausaja med

Ko je končala, ji je dal oče v roko krožnik in Tilka se je napotila plaho in počasi od mize do mize. Čudila se je natihem, ker zgodilo se je, kakor ji je govoril oče: bel denar je padal na krožnik in gospe so jo božale in ji stiskale v krilce različne sladščice.

Potem je zaigrala še enkrat... Oče jo je pogledal prijazno in tistikrat se ji je nasmehnil celo Konrad in jo potrepal po rami:

»Pridna si, Tilka!« —

Potem so se napotili v drugo gostilno in zopet naprej... do polnoči. Ko so se vračali proti domu, je bila Tilka tako trudna, da jo je moral vzeti oče v naročje.

Tako je bilo prvi večer in po tem se je vrstilo dan za dnem, skozi celo zimo. Tilko so poznali po mestu in kadar je šla po ulicah, so jo ustavljale gospe in ji dajale sadje in sladščice.

Toda Tilka ni bila vesela in tudi njeno lice je bilo kakor iz voska. Vsako noč jima je ob koncu skoro omedlela in oče jo je moral nesti domov.

Ko je skopnel sneg in se je bližala pomlad, pa ni mogla Tilka več iz postelje. Mesec dni je še ležala in naposled se je zgodilo, česar sta se oče in Konrad tako bala: Tilka je umrla.

Bogate gospe, ki so jo poznale in zvedele o njeni smrti, so ji prinesle šopkov, ko je ležala blede med belimi svečicami, a oče in Konrad sta bila vsa obupana, ker obenem z njo je izginil tudi — bel denar.

Ljudski dom v Ljubljani.

Poroča L. Smolnikar.

Društveni prostori S. K. S. Z. že dolgo časa več ne zadostujejo njenim potrebam. Zlasti odkar so se začeli razvijati razni kurzi, je ta nedostatek vedno občutnejši. Pa tudi nekatera druga naša društva v Ljubljani imajo v tem oziru velike težave.

Zato so lani naša društva v Ljubljani z velikim zadovoljstvom vzela na znanje dejstvo, da se je junija meseca ustanovil »Ljudski dom«, občekoristna stavbena zadruga v Ljubljani. Zadruga, ki se je registrirala pri dežel-nem sodišču, ima namen, da preskrbuje svojim članom cenena in zdrava stanovanja s tem, da zida in nakupuje hiše, katere potem članom prodaja ali prepušča v najem, oziroma jim oddaja v njih posamezne prostore.

Takoj ob ustanovitvi se je »Ljudskemu domu« podala prilika, da začne izvrševati ta svoj namen. Kranjska hranilnica v Ljubljani je namreč ponudila v nakup »Stare strelisce«. Ne samo odbor »Ljudskega doma«, temveč tudi drugi zainteresirani krogi so bili mnenja, da bi se dalo staro strelisce zelo primerno preurediti v društvene namene in da zato kaže, ponudbo sprejeti. Sklenila se je torej kupna pogodba, po kateri je staro strelisce s precejšnjim delom vrta za ceno 47.000 K prešlo v last »Ljudskega doma«.

Takoj na to so se izdelali načrti, kako staro poslopje temeljito popraviti in novim namenom prilagoditi. Načrti so se potem predložili stavbeni oblasti, ki jih je po nekaterih izpreminjavah po daljši dobi potrdila. V teh pripravih pa je nastopila zima in tako z deli ni bilo mogoče pričeti lansko leto, kakor se je prvotno nameravalo, ampak se je vse preložilo na letošnjo pomlad.

Poslopje se namerava takole popraviti, oziroma prezidati. Dozida se ob vrtni strani k staremu poslopju precejšen trakt, v katerem bo v spodnjem delu velika telovadnica, v gornjem pa prostoren oder k že obstoječi veliki dvorani. Strop nad veliko dvorano in galerijo treba vsled oblastvenih zahtev nadomestiti z novim, pred ognjem varnim; vsled tega tudi ostrešje in streho. V vsem poslopju treba porde, vrata in okna temeljito popraviti in vse stene zunaj in znotraj prenoviti, oziroma preslikati. Vrh tega je seveda še veliko drugih manjših prezidav in poprav, ki jih zahteva nova uredba v hiši ali pa stavbena oblast in katerih tu ni mogoče posebej naštevati. Zlasti so policijsko - varnostne dolžbe, kakor znano, v novejšem času tako stroge in temu primerno v izpeljavi tudi drage, kar bo seveda vplivalo občutno tudi na proračun »Ljud. doma«.

Denarna sredstva za izvršitev tega načrta hoče »Ljudski dom« oskrbeti s tem, da izda posebne deleže po 10 K ter jih skuša razpečati med prijatelji naše društvene organizacije, si zagotovi večje denarne podpore in vzame posojilo, ki bi se potem z društvenimi dohodki polagoma amortiziralo. Upati je, da bodo merodajni faktorji upoštevali velikanski pomen S. K. S. Z. in omogočili, da dobi še enkrat svojemu prevažnemu delovanju primerne prostore. Ako kaj posebnega ne pride vmes, se bodo društva že lahko avgusta meseca preselila v nove prostore; gotovo pa je, da se bo prihodnji občni zbor S. K. S. Z. vršil pod domačo streho. Zato na veselo svidenje v »Ljudskem domu«! (Pritrjevanje.)

TAJNIKOVO POROČILO.

(Poročal tajnik Traven.)

Odborovih sej je bilo 16.

Predavanj je priredila S. K. S. Z. v preteklem letu 17:

Dne 9. marca 1909. je predaval dr. Robida o razstrelivih: 16. marca župnik Janez Kalan o »Deveti deželi«, t. j. o škodljivosti alkoholizma; 30. marca dr. E. Lampe o potovanju po Francoskem; 7. aprila dr. Lenard o Rusiji in njeni zgodovini; 14. aprila kanonik Sušnik o potovanju v Lurd; 21. aprila dr. Jerše o Benetkah; 28. aprila kanonik Sušnik o zrakoplovih in 30. aprila dr. Lampe o Londonu. Ta predavanja so se vršila v veliki dvorani Unionovi in se pojasnjevala s skioptičnimi slikami. — V tekoči zimski sezoni pa je pričel 5. oktobra 1909 dr. Krek vrsto predavanj in sicer z govorom o razkolnih bratih; 12. oktobra je govoril Tersegav o »lex Axmann«; 19. oktobra Khrne o stanovanjskem vprašanju; 26. oktobra dr. Pegan iz življenja hudodelcev; 2. novembra Jan. Kalan o jugoslovanski ideji; 9. novembra dr. Jerše »človek, otrok svojega časa«, 16. novembra dr. Lenard o bitki pri Grunwaldu v veliki Unionovi dvorani; 30. novembra dr. Jerše o ženskem vprašanju; 7. decembra Fr. Tersegav o drugem vidu; 14. decembra dr. Jerše o vplivu duše na telo in obratno; 21. decembra dr. Gruden o Devici Orleanski v veliki dvorani; 4. januarja 1910 dr. Krek »o veri v krono«, 11. januarja dr. Robida o kačah in kačjem piku; 18. januarja kanonik Sušnik o Halleyjevem kometu; 25. januarja jurist Ogrizek o carini; 1. februarja Fr. Tersegav o ženi v evangeliju; 8. februarja jurist Ogrizek o razvoju in pomenu borze za trgovino; 15. februarja urednica Ivanka Klemenčič o ženskem vprašanju.

Predavanja se bodo še nadaljevala. Iskrena hvala vsem dosedanjim predavateljem in pa onim gospodom, ki so prevzeli skrb, da se predavanja redno vrše! (Odobranje.)

S. K. S. Z. se je poleg sestanka v Št. Jakopu na Koroškem, ki se je vršil 31. maja l. l. udeležila z zastavo 20. junija l. l. blagoslovljenja društvenega doma v Komendi; 8. avgusta sestanka Orlov v Kamniku; 12. septembra izleta Orlov v Šmartno pri Litiji.

S. K. S. Z. se je z zastavo udeležila 22. avgusta pogreba č. g. prelata Rozmana; 19. septembra članice ge. M. Zorec roj. Jeglič; 10. oktobra članice Marije Aleš.

O lanski Veliki noči je priredila Zveza socialni tečaj za inteligenco, ki je prav dobro vspel.

Živahnije delo se je pričelo po lanskem št. Jakobskem sestanku, kjer se je sklenilo ustanavljati po društvi razne odseke. Nujna posledica teh sklepov je bila, da je začel prav živahno delovati obrambni odsek, o katerem se poda posebno poročilo in pa da se je ustanovila Jugoslovanska Stokovna Zveza.

17. novembra 1909 se je vršil v Ljubljani v Zvezinih prostorih sestanek voditeljev izobraževalnih društev. Na sestanku se je obravnavalo o tesnejši organizaciji izobraževalnih društev in dekanjskih odborih, o ureditvi predavanj, o kolportazi in časopisju in o odsekih po izobraževalnih društvih.

Uspeh tega sestanka je bil, da se je ustanovilo še nekaj dekanjskih odborov, ki prav lepo delujejo.

»Društvenik«, mesečna priloga »Domoljubova«, je postal z novim letom nekako uradno glasilo S. K. S. Z. in v njej združenih društev.

Omenjamo še, da je znova oživel zvezin pevski zbor, ki ga vodi marljivi g. učitelj Javoršek.

Zveza je v tekoči zimski sezoni priredila tudi več poučnih tečajev. (Odobranje.)

To je v pregledu delo S. K. S. Z. v minolem letu.

Tajništvo je razposlalo oziroma rešilo od 8. aprila do konca lanskega leta 2065 dopisov.

Ostale referate je priobčimo.

Ljubljansko mestno gospodarstvo.

V zadnjem času, odkar je »Slovenec« opozoril na naše ljubljansko mestno gospodarstvo, pričelo se je prebivalstvo našega mesta resno baviti z gospodarstvom naših magistratovcev.

Veliko pozornost napravile so novice »Slovenca« in občinstvo naše bele Ljubljane z vidnim veseljem odobruje postopanje našega lista. Seveda se nad vsako priobčeno novico v »Slovencu« stresa mestni magistrat, spušča se je za na razne uradnike, skrupa se uradni popravek, ki potem podpiše z markantnimi podpisom naš prosvitljeni, s slovansko krvjo prepojeni gospod župan.

V popravkih se vedno trdi: ni res in ni res, vendar je naše občinstvo toliko pametno, da ve upoštevati — popravke. Silno zanimiv je bil tudi popravek v četrtkovih številki »Slovenca«, ko se trdi, da ni res, da licej stane okroglo 50.000 kron davkoplačevalce, ampak res, da je v proračunu za ome-njeni licej 48.930 kron. Mi mislimo, da presneto malo spremenjena stvar in je vse eno pri tako visoki vsoti, ako je okroglo 1100 kron več ali manj. Bistvo kot tako ostane in če je v proračunu, bo treba ta proračun pokriti, kar bodo morali storiti — ljubljanski davkoplačevalci. Vprašanje je seve, če ne bo tudi tu tako, kot je bilo pri mestnih dokladah, katere je župan v »Slovencu« popravljal, končno jih pa še višje nabil, nego pa je »Slovenec« trdil!

Naši magistratovci pa niso zadovoljni samo s popravki, marveč oglašajo se opetovano v svojem listu »Slov. Narod«. Ta list ima odprte predale za magistratno gospodo. Uspeh »Slovenca«, kadarkoli prinese kako notico, je ta, da prinese »Slov. Narod« uvodni članek, v katerem slika v rožicah in krasnih barvah izbornu mestno gospodarstvo ljubljansko. Tak uvodnik prinesel je zopet zadnji ponedeljek z dne 21. t. m. Prične se uvodnik z napadom na gotove moze, kateri so seveda naše stranke, in zmerja tako, kakor časih g. Govekar zmerja gledališke igralce. Seveda so naštetje v uvodniku razne naprave, katere so v zadnjem času naši magistratovci učinili.

S ponosom navaja »Slov. Narod« mestno posredovalnico za službe in stanovanja, katera je seveda vse kaj drugega nego hitra in moderna, tako da človek časih zahtevanega delavca dobi čez eno leto. Seveda je dobil »nekdo službico« v posredovalnici, in sicer po znani knjigoveški stavki, katera se je vršila tisti čas v Ljubljani in po kateri so naši magistratovci mislili pridobiti ljubljansko delavstvo. Člankar »Slov. Naroda« se tudi jezi, zakaj bi se ne oddajala razna dela občinskim svetnikom, češ, saj je na iztečaj odprta pot konkurenci in se vselej odda najnižjemu ponudniku. Dobro, gospodje na magistratu, ako bi bilo to res, potem bi se naši obrtniki ne pritoževali tako bridko, kako se oddajajo razna dela pri mestnem magistratu. Vendar je cela naša Ljubljana prepričana, da ni tako in da večkrat le tisti dobi pri magistratu delo, ki se izkaže kot patentiranega liberalca, pristnega strankarja. Gospodo gotovo ni spomin zapustil, da se bodo vedeli spomniti, kako so se dale neke šolske klopi popravljati nekemu tukajšnjemu mizarju. Mož je bil takrat nevtralen, brigal se je kot začetnik samo za svoje delo. Vendar gospodje na magistratu so ga naenkrat proglasili za »klerikalca« in mu med opoldansko uro, ko mojstra ni bilo v delavnici, vzeli in odpeljali vse šolske klopi iz delavnice. Res tudi ni, da se vedno pri mestni občini oddajajo dela najnižjemu ponudniku, kar dokazuje oddaja zgradbe obrtne šole, kjer je bil nek drugi ponudnik za celih 16.000 kron cenejši, kot ta, kateri danes gradi obrtno šolo na Mirju. Sličnih slučajev bi lahko navedli še več. Da pa naši občinski svetovalci, ki izvršujejo svoj posel — brezplačno, ne žive samo od vode in zraka, nam je pa, kakor tudi vsem ljubljanskim davkoplačevalcem predobro znano. Ali vedo na magistratu, kako se je pokojnemu Grošlju oddala dobava olja?

Člankar nadalje navaja mestno zastavljalnico in kliče, da so bile službe razpisane javno in so se oddale tistim, ki so bili najboljše kvalifikovani, najboljše strokovno izvežbani. S tem stavkom se je magistratna gospoda silno udarila sama sebe po zobeh. Oglejmo si te najboljše kvalifikovane strokovnjake, katere je občinski svet nastavljal v

naši mestni zastavljalnici. Kot glavnega uradnika postavili so neko »stare hišo«. Mehanično vpisovanje gre bivšemu juristu brzo izpod rok. Kot blagajnik je nastavljen znani »knedel-birt«, ki je s tem najboljše kvalifikovan, da je hitro in urno prinašal in kasiral — knedelne. Tretji najboljše kvalifikovani strokovnjak za zlato in briljante je neki urar. Mož izbornu pozna finost zlata, še bolj pa briljante. Prepričani smo, da bi ta mož sigurno spoznal briljant, ako bi mu bilo treba zbirati med mlinskimi kamnom in briljantom. Sploh se pa preiskavi briljantov lahko ogne, ako se reče, briljantov sploh ne sprejemamo v zastavljalnico, ker je zavod potem najsigurnejši, da ga kdo s kakimi Taitovimi briljanti ne nafariha. Znano nam je tudi, kako študiranje in kaka konferenca je bila v mestni zastavljalnici še pred kratkim, ko je prinesel nekdo v zastavo vrednostne papirje. Po dolgem konferiranju in cincanju so gospodje vendar prišli do prepričanja, da znajo vrednostni papirji imeti kako vrednost. Seveda so gospodje v prvi vrsti vprašali, če niso prinešeni vrednostni papirji akcije — žalske pivovarne.

In ta vzpenjača na Grad! Hm, kdo se ne smeje? Koliko ima umetniškega čuta zlasti župan Hribar, pokazali ste, ko ste zgradili na Cesarja Jožefovem trgu pred »Mestnim domom« znano veliko »posodo«, katero ste pred nedolгим časom odstranili, ker ste bili sigurni, da napravite vzpenjačo in bi v to svrhu pred »Mestnim domom« potrebovali prostor. Seveda bi bilo lepo videti na postajici pred »Mestnim domom« in na Gradu na mramornati plošči z zlatimi črkami urezano: »ko je županoval« itd. Pa iz vzpenjače ne bo nič! Prej je pač treba nekoliko lepših nasadov na Gradu!

Zidati se ima sedaj tudi tržnica. Načrte naj bi izvršil mestni inženir. Ako ima za kako novo stavbo načrte narediti voditelj stavbnega urada g. Duffe ali g. Koch, pusti se ta dva gospoda potovati tedne in tedne po tujih mestih, da si ogledata in osvojita najmodernejšo naprave itd., katere naj potem izrabita pri izvrševanju načrtov. Inženirja, ki naj pa napravi načrte za novo tržnico, se pa ne pusti nikamor, on naj le hitro napravi načrt, seveda najmodernejši, stori naj to, kakor ve in zna in če končno ne bo drugače, strese naj kar iz — rokava. Voditelj stavbnega urada g. Duffe ima nadzorstvo tudi pri večjih privatnih stavbah. Tako zasluži vsak mesec lepe kronice kot nadzornik nove stavbe, tovarne za kavino primes v Zeleni jami. Mi nimamo prav nič proti temu, ako si kdo v svojih prostih urah kaj zasluži, zlasti ako bije boj za obstanek. Vendar, ako pa mastno plačani uslužbenci mestne občine gledajo, kam se bodo urinili kot nadzorniki, potem presega to vse meje. Najprej je dolžnost dotičnega, da skrbi za red v uradu in mu ne leži kup zaprašenih aktov na pisalni mizi. Njegova dolžnost je v prvi vrsti, da nadzoruje mestna stavbena dela. Sedaj mestna občina zida obrtno šolo na ilovnatem Mirju: Tudi to nadzorstvo ima voditelj mestnega stavbnega urada, za kar bo bogato nagrajen. Skrbel naj bi v prvi vrsti, da se ne bodo streljali taki kozli, kakor zadnjič pri preizkušnji fundamentov z znano »kišto«. Vse pa je prav, vse v redu in lepo, kar naredi, saj vemo, da ima od gotove strani spoštovanje in respekt ter je naš brat Slovan.

Ker pa govorimo ravno o novi stavbi obrtne šole, omenjamo danes slučaj, ki glasno kriči po remeduri mestnega gospodarstva. Stavba se je oddala kakor znano tvrdki Supančič, in sicer ne kot najnižjemu ponudniku. Ko so začeli kopati, pokazalo se je, da so fundamenti ilovnati in preslabi, da bi nosili zidovje. Treba je bilo, da se fundamenti okrepijo. Prvotno se je govorilo o pilotiranju, a potem se je ta misel opustila in prišli so do zaključka, da bodo fundamente podkrepili z betonom. Za davkoplačevalca je pa seveda vse eno, ako se reče, da se bo podkrepilo fundamente z pilotom ali betonom. Oboje je treba plačati in temu bi se bilo izognilo, ako bi se poiskal svet z boljšim fundamentom. Treba je bilo torej okrepiti fundamente, in to delo se je oddalo zopet isti tvrdki Supančič. Ta tvrdka je prevzela fundiranje temelja vsak kubični meter za 20 kron. Za podkrepitve fundamentov se bo pa porabilo približno 7000 kubičnih metrov, 7000 po 20 kron znese vsoto 140.000 K. Tvrdka Supančič pa ne bo sama izvršila fundiranje, marveč se je obrnila na vse ljubljanske tvrdke, ki se bavijo z betonskimi deli. Tako je omenjena tvrdka dobila kot najnižjega ponudnika tvrdko Seravalli & Pontello, in sicer je prevzela ta tvrdka od tvrdke Supančič podkrepitve fundamentov kubični meter za 12 kron. Tako bo dejansko

saba, zdej sa pa tud Dulejnci ceu let dobre vole in du te dobre vole še ta narveč prpumore sudnik iz Mukrunoga, tu je tist sudnik, ke se pu nemšk piše, pa med Sluvencem ket starusta »Sukolcu« zgaga dela, in pa en gvišn Zajc, ke zatu štarije udpera, de jh lohka žegna, žegna jh pa zatu, de kej skup. In kašn je biu pr en glih en tak žegen Zajčuve uštarije na kuludvore Mukrunoga, udkar je tak sudnik dol, dan, tu je pa ta narbulš puvedala ena kelnarca, ke je bla pr tem žegne zraun: »Use naskriž se je tepi, še kumesjon; tu je blu tku ket na sodn dan. Men sa fertah tku scefedral, de je zdej tak ket kašna stara turška fana, krvau je blu pa še bl ukul uštarije, kokr ub turških časeh.« Take žegne maja zdej tam ukul Mukrunoga- udkar je tak sudnik dol, de ma še bl razicana kri in je pudjetn. Sej je pa tud res narodn za enga sudnika, de b kar teb nč men nč plača uleku, ruke pa naskriž držu in Bugu dan kradu. Tu je treba žeulejne spraut u ldi, de je kej frkera, če drge ne, pa

saj pr sudni in pa de dohtari in aputekari kej kšefta naprauja. Žiuja Cvitar! Dukler uma mel na Dulejnskem tku pudjetne in tku sukolске sudnike, »još Dulejnska na u propala!«

Sukolci sa pač pousod glih, kamr pugledama, nej sa na Dulejnskem al pa na Gurejnskem. Sukolci holt nisa zaduvoln sam iz rdeča srajca, ampak pr mnogeh suoklskeh veselicah in žegnajneh more bot tud kej rdečeh buč, drgač ni ta prauga žeulejna in je kratk in mal use skp ud muh. De sa Sukolci tud heđu hedi Sluvenci, sa pukazal tud u Liti na bal, ke sa se skregal med saba, pukazu je pa tud en javornšk Sukolc pr tist prložnost, ke je mou javornšk Sukol soja veselica u en štari, ke je blu gor zapisan: »Kdur Sluvan, ta Sukol«. »Gema eini; an liter col i!« je upou ta Sukolc u rdeč srajc in ulaču ldi iz ceste u uštarija, de je blu bl živahn notr. No, al ni biu tu en fajn »Sluvan« in en fajn »Sukolc«?

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

stalo fundiranje 84.000 kron, dočim bo tvrdka Supančič vtaknila v žep celih 56.000 kron, in sicer samo za delo, katerega je imela, to je: da je od občine prevzela in potem iskala cenejšo tvrdko, ki naj bi izvršila to delo. Gospod zakaj niste tukaj uveljavili načelo, katerega v ponedeljkovem uvodniku »Sl. Naroda« tako patetično povdarjate, to je, da ima na stečaj odprto pot konkurenca.

Če pravite, da vsa dela razpišete in oddaste najnižjemu ponudniku, zakaj niste vprašali tvrdke Seravalli & Pontello in še drugo konkurenco za cene in potem naravnost najnižjemu ponudniku oddali? Gospoda, ali niste tega vedeli, da so še druge tvrdke, ki bi za fundiranje tudi konkurirale. Ali bi si ne bila mestna občina na lahek način prihranila približno 56.000 kron, ko tako krvavo denar potrebuje! Ali se je fundiranje oddalo tvrdki Supančič samo radi tega, ker je vaš pristaš in je na tak lahek način čez noč zaslužil ogromno vsoto, ki pomenja že za posamnika lepo premoženje? Prav, gospodje, le razsipaite denar, a zapišite tudi z zlatimi črkami to dejanje, ki je vse kaj drugega kot vzorno mestno gospodarstvo.

Ljubljanski davkoplačevalci pa upamo, da kaj takega ne bomo dolgo mirno gledali. »Narod« naj le hvali tako občinsko gospodarstvo, mi bomo razkrili še marsikaj ter bomo brez strahu nadaljevali s tem, da pokažemo davkoplačevalcem sedanje mestno gospodarstvo v pravi luči!

Slovensko gledališče v Kranju.

(Iz Kranja.)

Opozarjamo danes še enkrat na »Krivoprisežnika«, ki se bode ponavljal jutri v nedeljo, dne 27. t. m. ob četrtni uri popoldne. — Zadnja predstava, v nedeljo dne 20. t. m. se je izvršila v vsestransko zadovoljnost. Udeležba je bila veličinska, mnogi so celo morali oditi domov. Pa tudi igralci so storili svojo dolžnost. G. Puhar, ki je imel glavno vlogo, je igral Somraka, kmeta na Križevem, naravnost dovršeno. Občudovali smo ga zlasti v zadnjem dejanju v »oglarški kočici«. Ko je Zidarka (gdč. Strniševa star., ki je govorila prav dobro), pripovedovala povest o krivoprisežniku, ki na smrtni postelji ni mogel vzdigniti roke, s katero je prisegel po krivem, in ne iztegniti prsta, da bi se pokrižal in odgnal hudobnega duha, tedaj je izbruhnilo tudi pri Somraku na dan! Odprlo se je pred njim vse neizmerno gorje, ki ga je povzročil s svojo krivo prisego Veroniki in njeni otrokoma, videl je pred seboj grozne muke peklenske, ki ga čakajo za hinavsko življenje njegovega tolikrat nevredno prejetega svetega obhajila; pred njim se je v krvi valjal njegov lastni sin, ki ga je ustrelil sam, da se iznebi edine žive priče svojega krivega dejanja. Vse to, kesanje in obup, mu je zmešalo glavo in v grozni blaznosti je norel po koči semintja, dokler se ni zgrudil po tleh. In ves ta boj, ta težki duševni preobrat je g. Puhar pogodil dobro. Pripomnimo le, da so njegove geste in kretnje preveč enakomerne, časih celo neprikladne. Tudi svojega glasu še nima popolnoma v oblasti: ni vedno na mestu, da govori s takim patosom, da se mu glas tako trese. Pa kaj zato: vaja je učiteljica vsega. — Isto tako dober je bil Somrakov sosed Borovščak, kmet na Adamovem (g. Bradaška). Boljšega »očanca« kmetiškega si nismo mogli želeli. — Ugajali so tudi otroci obeh kmetov. Lepa je bila nevesta Kristina (gdč. Podrekarjeva), zal fant njen ženin Tonč (g. Mohar ml.). G. Ulčar, ki je igral Somrakovega sina Franca, je nastopil prvič v daljši vlogi. Naučil se je sicer prav dobro, toda bila je za začetnika pretežka in predolga. Malo mučno je bilo včasih poslušati njegovo deklamiranje, toda le pogum g. Ulčar, volja je tu. G. Gamerc (Veronikin brat Jakob) je imel to pot čisto majhno vlogo. A tudi v njej se je pokazal kot izvrsten igralec. — Gdč. Hafner (Veronika), ki je imela poleg g. Puharja največjo vlogo je igrala dobro, kakor vedno. Govorila je v začetku malo preveč zase, zdela se nam je tudi preveč gosposka po govorjenju in obnašanju. V nekaterih prizorih pa: v začetku, ko se joka na Križevskem vrtu in v drugem dejanju, ko nenadoma nepoklicana pride na Somrakov dom, je bila naravnost občudovanja vredna. — Veronikina babica, gostilničarka Liza Gradišarjeva (gdč. Strniševa ml.) je igrala tako imenitno, tako naravno, neprisljano, da smo kar strmeli. Gdč. je kakor rojena za take vloge; nobene ne bi mogla pogoditi bolje. Pohvaliti moramo tudi velikega hlapca Markota in kmečke dekle in dekleta (gdč. pevke). — Končno naj se še za-

hvalimo g. Mohorju, ki je med akti pridno igral na klavir. — Še nekaj o igri sami. G. profesor Robida jo je priredil za naše ljudske odre. Treba je bilo marsikaj črtati, marsikaj preurediti in prilagoditi našim razmeram. Dobro bi bilo, če bi bil okrajšal še v prvem dejanju pogovor med Velikim hlapcem in Veroniko, ki je predolg, pust in dolgočasen. Tudi zadnji prizor v tretjem dejanju bi lahko brez škode izostal. — Da so igralci govorili po domače je prav, da so pa rabili grde germanizme, kakor: »gvišne«, »cajta«, itd., nikakor ne moremo odobravati. Tudi naš kmet napreduje in že rabi v govoru lepe slovenske besede. Zlasti pa je pri izobrazbi ljudstva treba gledati na to, da se iztrebijo grde tujke in nadomestijo z lepimi, domačimi izrazi.

Idrijske novice.

i »Narodov« dopisnik zadnji čas silno besni na idrijske klerikalce. Oni so mu le backi in duševne reve, ki soboto za soboto uživajo večne laži in jih potem prežvekujejo v večno čast božjo. Pod solncem ni grših in tako malo vrednih ljudi, kakor so idrijski klerikalni »Slovenčevi« mazači. V takem slogu se sedaj že kake tri tedne razvija duševna omnipotenca znanega dopisnika. Povprašali smo se, odkod taki izbruhi? In glej, kaj čujemo? Dopisnik je bil pred pustom srečni ženin, ki ni imel takrat časa misliti na »Narod« ne na klerikalce, kar se mu pa vse podere. Ponosna Čehinja ne mara za priprostega pisarja v daljni Idriji in sedaj je grom in strela ne nad Čehinjo, ne nad onimi, ki so mu zvezo preprečili, ampak nad klerikalci. Ljudje bero in se smejejo, češ, nad političnimi nasprotniki izliva svojo jezo. No, mi pa pravimo, čim prej se bo izbljuval, tem prej mu bo odleglo.

i Ali se naša c. kr. rudarska šola podeželi? Zadnji čas se po našem mestu veliko govori o naši ljudski šoli. Počil je glas, in sicer od višje strani, da sedaj pa sedaj je pričakovati odloka, s katerim se naša rudarska šola naloži deželi in naj ona skrbi za vse potrebe in prevzame vse stroške. Ministrstvo za javna dela noče imeti več opravka z ljudsko šolo. Ono plačuje davke kakor vsako drugo podjetje, zato nima nobene vzroka še dalje nositi stroške, katere ji nalaga šola. — Ne bode škodilo, ako resno in stvarno vso zadevo prevdarimo in pojasnimo napačne pojme, bodisi na tej ali oni strani. Učiteljstvo se boji te spremembe, ker bi lahko izgubilo nekatere ugodnosti od rudnika, katere bi od dežele ne dobilo. Rudarji se zopet boje, da odpade prispevek za učne knjige, zvezke, peresa, svinčnike itd. Nekateri krogi se tega vesele, ker upajo dobiti na učiteljstvo večji vpliv, ker bodo v okrajnem šolskem svetu oni imeli odločivno besedo. Tukajšnji rudniški uradniki bi se pa radi iznebili onih sitnosti, katere imajo sedaj radi šole. Zato se res izplača prerešati vso zadevo, da bodo marsikateri krogi na jasnem. — Pet ali sedem let bode minulo od tistega časa, kar se govori, da bi ministrstvo rado naprtilo šolo deželi. Prej niso nikoli mislili na to, pač pa se še pohvalili, kaj store prostovoljno za rudarsko izobrazbo. Spominjamo se še tistega slavnostnega momenta, ko se je leta 1876. sedanje veliko šolsko poslopje zgradilo. Erar je kupil več hiš, preden je dobil zadosti stavbenega prostora. Vse je stalo krog 100.000 goldinarjev. Vsaka učna soba je imela takoj zraven malo sobico za garderobo otrokom. Razvijali so takrat komfort, ki se drugod ni dobil. Deželni predsednik, ki je dospel k blagoslovljenju novega poslopja, je govoril o »munificentu Gabu« — velikodušnem daru, katerega s tem naklanja ministrstvo Idriji. Občinski odbor je sklenil prispevati k stavbi z 1000 gld., a tedanji minister poljedelstva grof Falkenhain je odklonil, češ, mi sami plačamo vse za svoje ljudi. Pripomniti moramo, da je ravno takrat bila meščanska vojska na Španskem in rudnik v Awaldenu je počival. Zato je živo srebro v ceni visoko poskočilo, pravili so, da je naš erar v istem času do dva milijona goldinarjev imel od Idrije čiste dohodke na leto. Zato se je hotel pokazati in svojo naklonjenost izraziti rudniku, ki je bil takrat na vrhuncu svoje produkcije. Skrbel je res za šolo, kar je mogel. Plačeval je posebej pouk v glasbi in v drugih strokovnih predmetih, tudi učiteljstvo si je takrat v čast in posebno odlikovanje štelo, delovati na erarični šoli. Saj bivati v mestu, imeti boljše plačo kakor tovariši na deželi, ne imeti skrbi, če ima šolska mladina vse pripomočke, to so pač ugodnosti, za katere je vsak kologa zavidal tovariša v našem mestu. Res, da je draginja nastala in stanovske potrebe večje, a kakor so delavstvu izbolj-

šali gmočni položaj, bi se bilo v isti meri tudi učiteljstvu zgodilo. A žalibog da zadnje ni razumelo akcije, katere se je njemu v prid začela. Strastno strankarstvo je vplivalo, da učiteljstvo ni bilo edino vsaj takrat, ko se je šlo za povišanje njegovih plač. Če je klerikalna stranka začela njim na korist kaj delovati, prehiteli so jo nasprotniki s kakimi neumestnimi interpelacijami v državnem zboru. Zahtevali so manj dela, a večje plačilo. Ko so zgoraj videli, da celo učiteljstvo ni jasno na tem, kako naj bi se izboljšal njih materialni položaj, so zavlekli s tem vsako zboljšanje. Prišlo so mlade moči na zavod. V mladostni neizkušenosti so se dale zapeljati od hujskačev ter nagajati direktriji, kateri kaj takega ni bilo ljubo. Saj so bili učitelji uvrsteni med uradnike in kakor se z uradnikom postopa, kateri noče ubogati, tako so mislili tudi učitelje. A ker so imeli ti bolj izjemno stanje, ker so imeli še druge nadzornike, so se naveličali ukvarjati z osebami, s katerimi so imeli le sitnosti. Rudarski uradnik je izvežban za jamo ali žgalnico, ali je izprašan inženir. Sedaj pa naj se peča še s šolsko zadevo, katere mu je čisto tuja. In ves trud kot šolski svetnik ni bil nič nagrajen. Zato se je hotel vsakteri sitnosti s šolo otrestiti in odtod poročila na Dunaj, naj se šola izloči od rudnika ter se priklapi deželi. Saj pravnih pravic, da bi bil rudnik prisiljen skrbeti za šolo itak ni. Kako se bode stvar izvršila? Dežela se bode branila šole z vsemi močmi, saj 40.000 kron na leto več plačevati ni malenkost pri ubogi naši deželi. Kazala bode ministrstvu na dejstva, da radi rudnika prihaja od drugod več delavcev in radi delavcev so šolski otroci. Južna železnica ni posebno radodarna, vendar vzdržuje v Mariboru svoje šole za železničarje, in druga večja podjetja tebi nič meni nič vrglo ministrstvo ja, n. pr. Krupp v Essenu ravno tako. Tedaj bi ne bilo ravno kavalirsko, ako šolo iz svoje oskrbe. Radi tega smo prepričani, da se podeželjenje ne zgodi tako hitro, ali se bode sploh odložilo. — Kaj učiteljstvo? Oni, ki so stalno nastavljeni, ne morejo izgubiti za svojo osebo nič. Oni so prisegli zastaviti svoje moči v prid rud. šolstva, a rudnik, oziroma ministrstvo se je s tem zavezalo jim dajati po takratnem statusu zagotovljeno plačo. Torej medsebojna pogodba, katere samo ena stran ne sme prelomiti, razdere se pravilno le, ako učiteljstvo v to privoli. To se bo pa gotovo raje prej desetkrat premislilo, preden bi vzelo kako nagrado in raje tožbo napelo, kakor da bi se dalo premestiti na deželo. Seve, da ono učiteljstvo, ki ni stalno nastavljeno, lahko odstrani, kadar hočejo. Kako bode s šolskimi otroci? Dobe še zanaprej brezplačna učna sredstva? Tudi za te je že preskrbljeno. Rudnik ni tega mislil odvzeti tudi začetkoma ne. Zavzeli so se o pravem času poslanci S. L. S., da bi bil od njih strani upor, ako bi hoteli rudarje s tem prikrajšati. Saj je bilo par shodov že pred 4. leti, na katerih so se resolucije sprejele v tem oziru in te so se tudi uvaževale na pristojnem mestu, da se niso upali te postavke črtati. To je ob kratkem ves zgodovinski razvoj glade naše šole. Je torej brezpotreben strah od katerekoli strani, da bi bili prizadeti faktorji kaj prikrajšani. Saj so še ta mesec žugali, da ne bo nobene remuneracije več, ne avanziranja. In ravno ta teden je dobilo 9 učiteljskih moči precej nagrade. Naj pristavimo, da so vsi člani »Slomškove podružnice« dobili nagrado, ki se je delila po vestnem delovanju v preteklem letu. Čast torej vsem Slomškarjem!

Jeseniške novice.

i Izjava. Kakor vsa javnost, tako tudi podpisana učitelja jeseniške ljudske šole najstrožje obsojata nizkotne napade, ki jih je nekdo v »Narodu« z dne 12. t. m. izlil na tukajšnjo duhovščino. Najodločnejše si tudi prepove, da bi ga še kdo v svojih dopisih kdaj zlorabljal na tako nizkoten način, kakor se je to zgodilo v omenjenem časniku. Prepove si tudi, da bi si kdo s takimi lažmi, kakršne so bile nagromadene v »Narodu«, drznili delati razpor med tukajšnjo duhovščino, učiteljstvom in ljudstvom, ker je prepričan, da le v sodelovanju vseh omenjenih slojev more prosvetovati naša šola.

Jesenice, dne 22. februarja 1910.

Jos. Sedlák, m. p.
šolski vodja in nadučitelj.
Leo Pibrovec, m. p.

Listnica uredništva. Ker se je dopisnik članka, ki smo ga mislili priobčiti danes, zadovoljil s to izjavo, smo članek opustili.

i Gospodarski shod. Večina gospodarjev s Hrušice, Jesenic in Save se je zbrala pretekli ponedeljek v župnišću

na Jesenicah, kjer jim je gosp. poslanec Piber razlagal pomen planin za živinorejca in pa melioracijsko postavbo. Vpeljala se je takoj akcija za regulacijo planin in melioracijo. Navzoči posestniki so gosp. poslancu živahno odobraval, in kar z obraza se jim je brala hvaležnost. Upamo, da se je s tem dnem storil lep korak za gospodarski napredek naših živinorejcev.

i Kaj krasno predstavo »Zaklad« je priredilo naše delavsko društvo preteklo nedeljo. Dvorana »Delavskega Doma« je bila tako nabito polna, da so se morale vračati domu cele množice občinstva. Ne bomo se spuščali v obširno hvalo igralcev in igralcev, saj so jih dovolj pohvalili navzoči gledalci. Nikakor pa ne moremo zamolčati resnice, da nas je scenerija naravnost presenetila. Vodnjak, iz katerega je tekla naravna voda, žuboreč potok na odru, ki je gnal mlinsko kolo, ter brv čez potok in kmečki dom na skalnatem parobku, zraven pa kres kmečkih fantov v narodnih nošah, — si moremo misliti lepši prizor iz domačega narodnega življenja? Čast mojstrom! Ni čudno, da si naše društvo tako rapidno pridobiva prijateljev med vsemi sloji jeseniškega občinstva.

i Samo enega razjoda zaradi tega napredka rumena zavist, in to je — »slovenski« jeseniški sokol. V pornografičnih člankih po »Narodu« napadajo njegovi zastopniki naše društvo, pošteno jeseniško ženstvo in delavstvo. Zato pa se ravno to ljudstvo demonstrativno proti sokolu oklepa našega društva. Prav tako! Vsi nasprotniki pornografičnih dopisnikov v naše društvo! To je najboljši odgovor in vreden poštenega ljudstva! S pornografom poštenjak ne more imeti skupnosti!

i Jeseniške žene in dekleta demonstrirajo proti surovim »Narodovim« dopisnikom, ki so jih tako kruto žalili. Zato prihajajo v društvo tako številno, da skoro prostora zmanjkuje. Pa ne, da bi še kdaj bežali sokoli pred — ženami? Se še vse lahko zgodi!

Koroške novice.

k Nezgode vsled snega v Celovcu. Po celovških ulicah se je sedaj nevarno sprehajati, ker se vsak čas sesuje sneg s kake strehe. Pred kratkim je zdrknil sneg s takimenovane jezuitske vojašnice, ki je bila svoj čas last jezuitskega reda in je podsl voz parno-pralnega podjetja v št. Rupertu pri Celovcu. Deklo Marijo Kop so morali izkopati iz snega. Ranjena je zelo hudo na desnem očesu in na levi strani glave, tudi hlapec Valentin Otič je dobil rane na glavi, da mu jih je moral zdravnik zašiti. Posestnik parno-pralnega zavoda, P. Edlinger, bo tožil vojaški erar za škodnino v imenu ranjene perice, o kateri dvomijo, da bo ozdravela. — Pred par dnevi se je sesul na trgu sv. Duha s Standerjevega poslopja, ki je last celovške mestne občine, sneg na dunajskega knjigotlača Karola Mariana in nekaj časa pozneje na delavko Jožefo Havšicer. Slednja je ranjena na nogi in so jo morali odpeljati z vozom na dom. Mariana je sneg tako zasul, da so ga morali odkopati. Tožil je, da ga boli glava. Kakor se sliši, bo mož tožil mestni svet.

k Srečko je zadel celovski mizar Novak in je kupil posestvo mizarja Klappacherja pri št. Petru pri Celovcu.

k 25-letnico mašništva obhajajo letos gospod župnik Ivan Nagel v Selah, župnik Franc Treiber v št. Rupertu pri Velikovcu in dekan Janez Ogris v Kapli ob Dravi. Vsem trem vzornim rodoljubom iskrene čestitke.

k Ustrelil se je zasebni uradnik grofa Goëss, Jožef Maidl v Celovcu.

PREVIDNOST

skrbne
gospodinje

temelji na tem, da pri nakupu Kathreiner Kneippove sladne kave ne zahteva samo sladne kave ampak vsakokrat izrečno naglasa, da hoče Kathreiner in vzame le take izvirne zavitke, na katerih se nahaja slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner. Le ti znaki jamčijo za pristnost Kathreinerja.

k šolski strajk končan. Iz Zva-
boka se poroča: Večina šolarjev je boj-
kotirala šolo dalje časa in g. župnik
skozi pet tednov ni prestopil šolskega
praga. Uredila se je zadeva, ker se-
danji vzoručitelj je prestavljen. Nas
same vesel, da se je vse uredilo ko-
likor mogoče mirnim potom. Preval-
čanov pa ne zavidamo na novi pridobitvi!

k Suški grad je kupil Dunajčan g.
Armin pl. Opolzer za 200.000 kron; v
teku 50 let je to sedmi posestnik.
Prejšnji posestnik je napravil moderne
nasade za hmelj, ki se je lansko leto
prav dobro obnesel. Je li naše obnebe
za hmelj ugodno, bo učila šele skušnja.

Demonstracije prostozidarjev v Rimu.

Poročali smo, da je papež opozoril
vlade na vedno večjo predrznost pro-
stozidarjev. O zadnjih dogodkih v Ri-
mu pa se poroča: Pred časom je skleni-
lo prostozidarsko društvo »Giordano
Bruno«, da se vzida v njegovo društve-
no hišo v Via di Borguo Angelico spo-
minski plošči s slikami Giordana Bru-
no in španskega anarhista Ferrerja. Ko
so 20. t. m. pritrjevali ti dve plošči nad
hišnimi vrati, se je zbrala množica pro-
tiverskih, republikanskih, anarhistov-
skih in prostozidarskih društev, ki so
se udeležili slavnosti. Nahujskani od
raznih govorov ob priliki odkritja po-
dob, so se po končani slavnosti združili
društva v dolg sprevod, ki je štel 50
tisoč udeležencev in je korakal proti
Piazzi di Termini, kjer se mu je pri-
družila zopet cela vrsta protiverskih in
anarhistovskih društev. Bilo je vse
polno zastav in vencev, brez česar se v
Rimu nikdar ne vrše sprevodi. Tudi
rimski demokrati so bili številno zastop-
ani ter so imeli prapor, na katerem je
bil napis proti katoliškim društvom in
jezuitom. Od tu se je počasi premikal
sprevod v ulico Nazionale, kjer so ob
neki vojašnici ironično klicali: »Evvi-
va la nazione armata«. Pred apostol-
sko cerkvijo so se priklonili s svojimi
zastavami, klicali »a basso« in žvižgali.
Pred hišo uredništva katoliškega lista
»Il Bastone« se je sprevod ustavil. Tol-
pe so začele razbijati po oknih in vra-
tih. Klicali so: »Morte ai preti!« Hiša
izgleda sedaj po zaslugi visoke kulture
rimskih Ferrerovcev, kot da bi se jo
bombardiralo. Vse, kar ni zadostno pri-
trjeno, so razbili divjaki. Sprevod se je
pomikal od tu skozi via Lata, piazza
Collegio romano itd. Peli so anarhi-
stovske in patriotske pesmi. Ko so tol-
pe dospele na Campo del Fiori, kjer
stoji spomenik Giordana Bruno, je go-
vorilo več kolovodij ter so se položili
venci na spomenik. Nato so se razšli.
— Z ozirom na dogodek, izjavlja list
»Osservatore Romano«, da demonstra-
cije za Giordana Bruno pred vatikan-
skimi vrati dokazujejo, v kako resnem
položaju je papežstvo. Sramota je, da
vlada trpi, da se je brezverska družba
Giordana Bruno, ugnedila ravno pred
svetimi palačami. V tem smislu je tudi
protestiral kardinal državni tajnik pri
diplomaciji v Vatikanu; nato je itali-
janska vlada postavila varnostno stra-
žo v bližini hiše društva »Giordano
Bruno«.

Štajerske novice.

**š Tečaj za župane in občinske taj-
nike** se vrši v Mariboru v času od 14.
do 16. marca 1910 v dvorani »Katoli-
škega delavskega društva«, Flösser-
gasse št. 4. Začetek v ponedeljek dne
14. marca ob 8. uri zjutraj. Spored: 1.
Delokrog občine; 2. občinski volivni
red in občinski red; 3. socialne naloge
občin; 4. nova kužna postava; 5. raz-
merje občine do okrajnega zastopa in
deželne odbora; 6. občinski predstoj-
nik — policijski organ; 7. dopisovanje
z uradi, sestava računov; 8. občine in
— delo narodne obrambe; 9. lovski za-
kon; 10. odpis davka po uimah; 11. sod-
nijsko sirotinske zadeve; 12. domovin-
ska pravica v občini. Poleg teoretičnih
predavanj se bodo dajala navodila za
praktično delo, sestavljale razne pis-
mene vloge itd. Predavali bodo gg. drž.
in dež. posl. župan Iv. Roškar, drž. in dež.
posl. župan Fr. Pišek, drž. in dež.
poslanec dr. Korošec, odvetnik dr. I.
Leskovar, nadrevizor Vl. Pušenjak in
občinski tajnik Iv. Zupanc. Kdor se
želi tečaja udeležiti, naj to prav kmalu
javi »Slovenski kmečki zvezi« v Mari-
boru.

š Profesor Zelenik umrl. P t u j, 25.
februarja. Danes zjutraj ob 4. uri je tu-
kaj v Narodnem domu zadela kap go-
spoda Jožefa Zelenika, profesorja v po-
koju, odbornika in blagajnika Hranil-
nega in posojilnega društva v Ptuj, biv-
šega načelnika in sedanjega odbor-
nika okrajnega zastopa v Ptuj in vele-

posestnika pri Sv Urbanu. Pogreb bo v
nedeljo ob pol 2. uri popoldne. Gospod
prof. Zelenik je bil eden glavnih faktor-
jev ptujske posojilnice in že dolga leta
dejanski vodja posojilniške pisarne.
Slovinci ga bodo težko pogrešali. Nje-
gova smrt je prišla popolnoma nepriča-
kovano. Zvečer poprej se je zdrav in čil
še razveseljeval v Citalnici v krogu svo-
jih prijateljev, drugo jutro pa so ga na-
šli mrtvega v njegovi sobi. Truplo se bo
na željo sorodnikov prepeljalo v nede-
ljo ob pol dveh popold. v njegov rojstni
kraj k Sv. Urbanu in se tam pokopalo
na domačem pokopališču. Svetila mu
večna luč!

**š Poveljnik orožniške postaje v
Ptuj** poročnik Rudolf Brich je preme-
ščen v Prago, na njegovo mesto pride
nadporočnik Ernest Thienel iz Kralje-
vih goric pri Pragi.

**š Celjski trgovci in obrtniki slo-
venske narodnosti** imeli so v sredo dne
24. t. m. zvečer v dvorani hotela »pri
belem volu« posvetovanje glede izva-
janja gesla »Svoji k svojim« in pa glede
skupne reklame. Sklenilo se je, napra-
viti na večih železniških postajah ve-
like reklamne table, na katerih bo pro-
stora za vse slovenske trgovce in obrt-
nike v Celju, kateri bodo za to plače-
vali primerno svoto, vendar pa se delo
še ni oddalo, ker je več zborovalcev
trdilo, da stavbenega podjetnika Golo-
granca ni šteti med Slovence, ker, če-
ravno sam izključno od Slovencev živi,
ne podpira nobenega slovenskega obrt-
nika ali trgovca, temveč kupuje le pri
Nemcih, stavbeni podjetnik Kukovec
pa ni pravočasno predložil proračuna.
Padla je tudi marsikatera trpka na na-
slov celjskih narodnjakov, ki tudi kaj
radi zahajajo v nemške trgovine in k
nemškim obrtnikom.

**š Nov telovadni odsek Orel na šta-
jerskem.** V nedeljo dne 20. svečana t. l.
se je ustanovil v Trbovljah tukajšnjega
bralnega društva telovadni odsek Orel.
Na ustanovitvi je razložil namen in po-
men Orla brat predsednik Jožef Peč-
nak. Zares pomenljive besede so nare-
dile velik vtis na navzoče. Nadalje so
govorili tudi: brat načelnik Iv. Černe,
brat tajnikov namestnik Vek. Govej-
šek ter brat odbornik Iv. Zupan sta-
rejši. Društvo šteje 31 članov. Nanovo
ustanovljena četica se s pogumnim sr-
cem prikloni mogočni armadi, katere
geslo je: »Vse za vero sveto in domo-
vino drago«. Na zdar!

š Ptujski župan Jožef Ornič se
zdravi zopet v Opatiji; na štajercijan-
skem shodu se je zato pismeno opravi-
čil.

š Ptujsko muzejno društvo je imelo
v preteklem letu od vlade 600 K, od
deželnega odbora 800 K in od mestne ob-
čine 600 K podpore.

š Pogreb. V četrtek je bil pokopan
v Ptuj gosp. Ferdinand Travniček,
odvetniški sollicitator, rodom Hrvat, bil
je blag in miren značaj ter vzgleden
kristjan.

š Umrla je dne 24. februarja 1910.
v Celju na Miklavževem hribu po dol-
gotrajni mučni bolezni gospa Kata-
rina Ojstriš v visoki starosti 87
let. Naj v miru počiva!

š Igralka Karla Jolanta, ki se je
hotela pred nedavnim v Ptuj ustreliti,
a se je bila slabo zadela, je popolnoma
ozdravela in biva sedaj pri svojih stari-
ših na Dunaju. Zdravnikom se je posre-
čilo odstraniti kroglo, tičala je v hrbtu.
Vsekako čudno je, da je krogla predra-
la celo truplo, nesrečnica pa vendar
ostala živa.

š Kopališka sezona v Celju se je že
pričela. Gospod Bonač, organizator
zvezne trgovine v Celju in pa hišnik v
Celju imata pač nenavadno veliko te-
lesne vročine. Pretečeno sredo sta se
malo pred polnočjo podala pod kapu-
cinski most ter korajžno poskakala v
vsled tajnega snegu precej naraslo Sa-
vinjo. Okopala sta se dobro ter temelji-
to ohladila. Ker je bila noč precej jasna,
privabil je ta šport mnogo radovedne-
žev na lice mesta.

Znanost in umetnost.

*** Slovenska stenografija.** Priredil
Franc Novak, c. kr. gimnazijski profe-
sor v Ljubljani. Prvi del. **Korespon-**
denčno pismo. Drugi natis. Cena 3 K.
Založila »Katoliška bukvarna«.

*** Dr. Krek: Turški križ.** — Tri se-
stre, ljudski igri, sta ravnokar izšli v
eni knjižici. Dobivata se v Zavodu sv.
Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano in
pri Kat. slov. izobraževalnem društvu
v Selcih nad Škofjo Loko. Cena 1 izvod
1 K; 10 izvodov in več skupaj po 80 h.

*** Povesti slovenskemu ljudstvu v
pouk in zabavo.** Zbral in uredil A. Ka-
lan. Založila »Katoliška bukvarna v
Ljubljani«. Vsebine: Oče in sin. — Be-
rač s stopnjic pri sv. Roku. — Kovač iz
Antverpna. — Vojakov rejenc. — Po-
kora. — Iz bolezni alkoholnega norca.

— V snegu. Cena 80 vin., trdo vez. knji-
gi 1 K 20 h. — Takoj ko vzamemo knji-
go v roke, obrne našo pozornost na sé
lepo izvršena slika, ki nam pred očuje
dogodek iz povesti »Berač s stopnjic pri
sv. Roku«. Kar se tiče vsebine, je ista
za naše ljudstvo prav srečno izbrana
in so vse povesti zanimive, da vežejo
čitateljevo pozornost do konca. Največ
vredno je pa to, kar diči mnogoštevilne
publikacije marljivega gospoda izdaja-
telja, da hranijo vse pripovedi v zani-
mivi pripovedni obliki posebne važnej-
še motive velikega moralnega vtisa. Ta-
ko imajo mnogi spisi blažilne vzgojne
momente za podlago, drugi pa nam
odkrivajo zopet globok pogled v razne
značaje človeške duše, vsem pa so last-
ne duhovite misli, katere odkriva zani-
miva in lepa pripovedna snov s svojim
bogatom dejanjem. — Naše ljudstvo bo
veselo te zbirke in upamo, da nam na-
kloni izdajatelj v kratkem nove zvez-
ke. — Naroča se v »Katoliški Bukvarni
v Ljubljani«.

**O službeni pogodbi trgovskih po-
močnikov in drugih delojemalcev v po-
dobnih službah.** Pod tem naslovom je
izšel v posebni brošuri zakon z dne
16. januarja 1910, ki urejuje službeno
razmerje trgovskih pomočnikov in ka-
teremu so poleg teh podvrženi sploh
privatni uslužbenci kakor uradniki de-
narnih zavodov, notarskih in odvetni-
ških pisarn, gospodarskih zadrug, bo-
ličkih blagajin itd. Ta zakon je na so-
cialnem polju velika pridobitev za pri-
vatne uslužbence, zato bi ga natanko
moral poznati vsi interese. Pripo-
ročamo slovensko izdajo, ki se dobi v
»Katoliški Bukvarni« za ceno
50 vinarjev.

Umetno dojeni

otroci, ki zaostanejo v razvitju, postanejo s
SCOTT-ovo emulzijo cvetoči, debelo-lični,
čvrsti in zdravi. Posebno redilno moč kakor
lahka prebava

Scott-ove emulzije

odpravi pomankljaj v hrani.

Scott-ovo emulzijo

vsled njenega prijetnega, sladkega
okusa vedno rado žviha mlado in
staro in si je izkazala pri huj-
šanju in slabostih katerekoli vrste
kot neprekosno sredstvo.

Scott-ova emulzija

si ohrani tudi v bodoče svoj slo-
ves vzor-emulzija.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznana kot izvrstno bol bla-
jujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju
itd.; cena 80 v., K 1.40 in K 2.— se do-
biva v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega
povsod priljubljenega domačega sredstva,
naj se jemljejo le originalne steklenice v
skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
potem se je gotovo prejel or. izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi
Elizabetna cesta št. 5 nova.

Hotel Union.

The Royal Bio

je dospel
največje in svetovno znano
kinematografsko podjetje.

Velika otvoritvena predstava

danes v soboto 26. februarja

in potem vsak dan zvečer
ob 8. uri velika predstava.

Jutri, v nedeljo 3 velike predstave

popoldne ob 3., 5. in 8. uri zvečer.

Vsaka predstava traja s kon-
certom 2 do 2 in pol ure.

Cene prostorov: Zaprti sedež:
I. vrsta K 1.—; II. vrsta 60 v.
Balkon zadaj: 80 v; stranski 40 v.

14 žrebanj na leto

s številnimi glavnimi in stranskimi dobitki.

Prihodnje žrebanje 1. marca.

Priporočamo v nakup naslednjo zelo bogato
skupino srečk:

- 1 italijansko rdečega križa
- 1 ogrsko rdečega križa
- 1 bazilika „Dombau“
- 1 ogrska „Jósviv“
- 1 srbska državna 10 frankov.

Vseh teh 5 srečk prodajamo v mesečnih ob-
rokih po K 5.—. Že prvi obrok zagotovi
igralno pravico.

Z ozirom na zgoraj stoječe žrebanje prosimo
za hitro pošiljatev prvega obroka po pošti
387 nakaznici. 3—1

Ceska banka, oddelek za srečke,
Praga, trg sv. Václava 32.

**V Ameriko
in Kanado**

zložna,
cena
in varna

voznja s **Cunard Line**

H 544 52 **Bliznji odhod:**

iz Trsta, domačega pristanišča: Pannonia, 1.
marca, Carpathia, 6. marca, Ultonia, 29. marca 1910.

iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepší
parnik, 19. marca, 9. aprila, 7. in 28. maja, 18. junija
1910, Mauretania, 12. marca, 2. in 30. aprila, 21. maja,
11. junija 1910.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlašek**, Ljub-
ljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180.—
za odraslo osebo všteti davek in K 100.—
za otroka pod deset let všteti davek.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočana je 38 12 II.

**MATTONLEY
GIESSSHÜBLER**

alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pome-
šana z gorkim mlekom.

Ta milaraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v tacihi slučajih posebno dobro obnese.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekt zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in
Andrej Sarabonu, Ljubljana. 114 52—49

NOXIN

**Najboljši
Creme
za čevlje**

NOXIN

Dobi se v oseh boljših trgovinah
Zaloga pri K. A. KREGAR, Ljubljana.
256 Sv. Petra cesta št. 2. (1)

2961 **Kašljujočim** 24—1

otrokom in odraslim osebam
pripisujejo zdravniki zelo uspešno

Thymomel Scillae

kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki
blazi in potlačuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dilatane težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenito izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, THYOMEL SCILLAE,
pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah
kašlja.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika!

1 steklenica K 2.20. Po pošti franco proti naprej
posiljati K 2.90. 3 steklenice proti naprej po-
siljati 7 K. 10 steklenic proti naprej posiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga v
B. FRAGNER-ja lekarni
c. l. kr. dvor. dobavitelja
Praga-III., št. 203.

Dobiva se v vseh lekarnah,
Pozer na ime sredstva, izdelava-
telja in varstveno znamko.

Začasno stanje.

Sedanje državnozbornsko zasedanje označuje praško češko časopisje prav dobro, da je poizkusno zasedanje. Padel je Schreiner zato, ker ni znal odstraniti nemške obstrukcije v češkem deželnem zboru. Norčuje se češko časopisje iz nemških frajzinskih glasil, ki odpovedujejo Bienenrthu prijateljstvo, češ, saj ste ga nemški frajzinovci zelo dvomno podpirali. Sam na sebi, kakor naglašča češka javnost, položaj ni dosti izpremenjen. Odstranjen je iz zivanja Slovanov po Schreinerju, za stopniki zistema omejitve pravic nemških avstrijskih narodov v blagor germanizma in centralizma še vedno sede v kabinetu, medtem ko v kroninem svetu ni zastopana malone polovica prebivalstva. Če Bienenrth vztraja pri sedanji politiki, bo delil usodo vseh tistih svojih prednikov, ki so se naslanjali na takozvane svobodomiselne stranke: lastna stranka ga bo strmo glasila.

»Frankfurter Ztg.« objavlja govorico dunajskih političnih krogov. Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je baje mudil med pogajanji za delozmožnost češkega deželnega zbora v Pragi in sicer inkognito. Zelo nevoljno se je izrazil, ker Schreiner Nemcev ni pridobil, da opuste obstrukcijo.

»Narodni politika« javlja, da je zaslísal te dni cesar Kramarja v avdienci in da je bila ta avdienca v zvezi s Schreinerjevim odstopom.

»Slovo polskie« poroča, da je ponudila vlada Čehom dva in Jugoslovonom enega zastopnika v kabinetu. Kakor poroča »Slovo«, se večina češke zveze ne strinja s ponudbo. Resna kandidata sta Fiedler in Pacak. Prvi bi postal krajanski, drugi poljedeljski, Jugoslovani pa minister javnih del.

Krakovski »Czas« je pisal o Schreinerju: Po Schreinerjevi odstranitvi se je Bienenrth posrečilo, razsekati gordijski voz. Danes, ko ne sedi v kabinetu ne Čeh in ne Nemec, so se šanse vzravnale in Čehi lahko mirno čakajo rekonstrukcije.

Krakovska »Nowa Reforma« izvaža: Po Schreinerjevem odstopu so odstranjene resne težkoče, ki so vladale med »Poljskim kolom« in »Slovansko Unijo«. Schreinerjevo agitatorično delovanje, njegove naročene brzojavke in njegova dvomna vloga ob zasedanju češkega deželnega zbora je prepričala vse merodajne kroge, da je bilo njegovo delovanje škodljivo. Dr. Schreiner je najbolj zaviral ustanovitve delovne večine v državnem zboru.

Nemški frajzin objavlja v »Deutsch-nationalen Korrespondenz«, da se združijo nemški liberalci, (Deutsche Fortschritts Partei), nemški nacionalci in nemški radikalci. Zvezi so nadeli ime: »Nemška narodna zveza«. Medtem, ko se je razšla dosedanja nemška liberalna stranka, se je želelo, naj bi se razšli tudi radikalci, a radikalci so izjavili, da stranke ne razpuste. Danes v soboto se vrši »mit Weh und Krach« ustanovitev nove stranke. V načelstvo izvolijo dr. Sylvestra, dr. Damma, dr. Grossa, dr. Steinwenderja in Wolfa. Schreinerja, svojega ljubljence, imajo nemški frajzinovski poslanci tako radi, da ga niso izvolili niti — v načelstvo. Bienenrth je izjavil, da nemškega frajzina ne misli obkoliti.

»Poljsko kolo« je sklenilo: »Nujna potreba je preosnova kabineta in predpogoja za ustanovitev delovne večine.

Brambeni odsek

Je včeraj zboroval pod vodstvom predsednika Pogačnika. Razpravljal je o rekrutni predlogi. Govorili so: Ceglinski, Kozłowski, Gugenberg, Skaret, Günther, Winarski, Fresl in Pišek. Georgi je izjavil, da je brambena postava narejena, kakor tudi vojaški kazenski red. Za poročevalca v zbornici je izvoljen Steinwender.

Slovenci in vojaške oblasti.

Poslanec Pišek je izvajal v seji brambenega odseka:

Vladni zrakoplov se je znebil zadnji čas enega nepotrebnega bremena, ki mu je delal velike težave. Razmere Slovencev se s tem niso še toliko izboljšale, da bi mi mogli naše glasove za vojaške novince imenovati kako zupanje do vlade. Tu smo se ozirali samo na gospodarske in patriotske vzroke.

Dolžnost mi je ob tej priložnosti omenjati nekatere pritožbe in želje.

Potrebna oblast se pri nakupovanju potrebščin premalo ozira na naše kmetijstvo. Zahtevamo, da vojaška skladišča kupujejo v večji meri kakor do sedaj, krmo in žito naravnost pri kmetovalcih ne pri prekupeh.

Čas nakupa se mora podaljšati in kmetovalcem naznaniti. Tako bi voja-

ško skladišče v Mariboru prav lahko popolnoma založili kmetje iz okraja brez prekupev. V Račji na Štajerskem imamo kmetijstvo zadrugo, ki zamore v imenu kmetovalcev prevzeti zalaganje vojaških potrebščin, ravnotako »Gospodarska zveza« v Ljubljani.

Glede postopanja s slovenskimi vojniki imamo v pretečenem letu mnogo pritožb. Več samoumorov pri 47. pešpolku in pri slovenskih vojakih ob laški meji opravičuje naše pritožbe, ker so teh samoumorov krive šikane. V Gorici je nek poročnik nadomestne rezerviste novince pri domobrancih mučil z letanjem in jih potem pustil na mrzlem statu, tako da je večina obolela na prehlajenju. Če pomislimo, da so ti novinci zbrani navadno šibkeji fantje ali pa izmed roditeljev ima to še hujše posledice. Prvič so se premalo naučili in jim bo delalo sitnosti pri vajah, drugič so bolezen prinesli na dom, ki jim bo škodovala pri delu. Želimo, da se napravijo kmalu kmečki podučni tečaji za vojake kmečkega stanu, to tudi častnikom ne bo škodovalo, če dobijo malo smisla za kmetijstvo in lepo naravo. Domobranci minister je danes omenjal, da se napravi več postaj za konjerejo, upamo, da se pri tem ne bo pozabilo na slovenske kraje, ki imajo zato primerne prostore. (Odobranje.)

Socialno zavarovanje.

Pododsek je sklepal o § 7 postavbe o socialnem zavarovanju.

Gospodarska zbornica

ima sejo v sredo.

Dnevne novice.

† V deželnem šolskem svetu je v današnji seji napram naučnemu ministrstvu se zavzel dr. Šusteršič odločno za stališče, da deželni šolski svet ni ministrstvu podrejen, ampak avtonomna oblast. Temu stališču se je pridružil tudi dr. Tavčar. Dalje je deželni šolski svet sprejel soglasno dr. Šusteršičev predlog glede nujno potrebnega sistemiziranja učnih mest na slovenskih gimnazijah.

† Učiteljska imenovanja. Dež. šolski svet je v današnji seji imenoval za definitivne v Kuteževem Fr. Starman, v Podgradu Ano Bantan, v Vavti vasi Ter. Ravhekar, v Grosupljem Leopolda Marn, za nadučitelja v Št. Lovrencu F. Silvester, za učiteljico v Horjulu Adele Golob, na Viču Jerica Zemljan, za nadučiteljico v Ribnici M. Blahna, za učiteljico v Ribnici Ano Šiška, na Ježici Ano Fajdiga. Šola v Igavasi se razširi v štirirazrednico. Naslov profesor je dobil prvi učitelj Ivan Maselj v Novem mestu.

† Liberalna narodnost. Naši liberalci so taki narodnjaki, da jih slovenski narodni porazi veselje, če morejo krivdo zavoljo njih zvaliti na »klerikalce«. Tako je zadnjič »Narod« s slaboprikrito škodoželjnostjo poročal, kako na Koroškem občina za občino pada v nemške roke, česar sta seveda kriva dr. Brejc in Grafenauer, ki ga slovenski liberalci neprestano smešijo, ker ni v Plojevem klubu. Na to odgovarja koroški »Mir« prav dobro: »Slov. Narod« piše, »da na Koroškem nazadnje slovenska stvar, odkar delujejo koroški voditelji po receptu kranjske klerikalne stranke, na vsi črti.« Očita nam, da so Slovenci propadli pri občinskih volitvah v Grebinju, Rudi, Vovbrah, Pokrški vasi in Radišah. Resnici na ljubo moramo pribiti, da smo tudi v teh občinah pri volitvah zelo napredovali, kakor sploh v vseh občinah, ki se nahajajo v nasprotnih rokah. Omenjene občine pa so bile že doslej vse v nemškonacionalnih rokah in tudi grebinjska ni bila nikdar prav naša. Torej je neumnost, govoriti o slovenskih »porazih«. S temi »porazi« se samo nemškonacionalci po graških listih tolažijo in sami sebi korajžjo dajejo. Nemški nacionalci so že tako vajeni resničnih porazov, da iz tega, če v kakih svojih trdnjavi naš naskok za enkrat z napotom vseh sil še odbijejo, to takoj kot svojo »zmago« in kot slovenski »poraz« razkriče. — Liberalci so se torej za enkrat prezgodaj veselili.

† Nemški načrti na jugu. — »Einttracht«, društvo c. kr. uradnikov in uslužbencev v Trstu. Ustanovni shod te nove nemške organizacije v Trstu je bil jako močno obiskan od višjih in nižjih uradnikov, kakor tudi od drugih uslužbencev c. kr. državnih uradov. Kolikor nam je znano, je temu društvu namen: organizacija germanizatoričnega dela. Na shodu so jasno označili ta namen. Čim je — so govorili — v kakem uradu izpraznjeno kako mesto, mora društvo takoj obvestiti o tem svoje (Nemce), da bodo kompetirali. Veleznačilno je tudi, da je eden govornikov opozarjal, naj se o tem društvu

nič ne piše v javnih listih, ker to da bi le škodilo društvenim namenom. Ta opomin k previdnosti in tihotapskemu delovanju govori dovolj glasno in umljivo, da se hoče čim največ neopaženo zasedati naše državne urade z nemškimi uradniki kakor pionirji obče germanizacije. Opozarjamo torej na to novo nemško organizacijo vse one faktorje, ki so poklicani, da bde nad interesi naroda.

† »Mladost« izide dne 5. marca t. l. Tej številki priložili bomo tudi polnožnice, na kar že danes opozarjamo. — Kdor se še ni naročil, naj si list takoj omisli, kajti sedaj imamo še vse izišle številke na razpolago.

† Takli so liberalci! Graški liberalni občinski svet je bil nedavno tako pobalinsko predrzen, da je knezoškofjskemu ordinarijatu poslal glasom sklepa občinskega sveta dopis, v katerem od ordinarijata zahteva, naj v katekizmu črta v izvednem formularu vprašanja, ki se tičejo šeste in devete božje zapovedi. Včeraj je ordinarijat na ta nesramen dopis izborni odgovoril, da je Kristu za take reči postavil svojo cerkev, ne pa občinskih svetov, končno pa je katekizem odobren tudi od najvišje posvetne učne oblasti. Ordinarijat še omenja, da se vsak katoličan le more veseliti, ako ima v katekizmu, oziroma v spovednem formularu sredstvo, da izpoved ložje opravi. Ko se je ta dopis včeraj v občinskem svetu prebral, je županov namestnik Magg, velik svobodomislec, dejal, da kar se izpovedi tiče, je to stvar okusa, ker on in mnogo tisoč kristjanov te potrebe ne občuti. Tako so nesramni liberalci povsod, koder imajo moč in besedo. Magg je tudi velik zagovornik liberalnih učiteljev in Svobodne šole. Taki kakor Magg bi bili tudi naši slovenski liberalci in »napredni« učitelji, če bi jih slovensko ljudstvo ne bilo v kot pognalo.

† »Družba sv. Cirila in Metoda« in Korošci. Ker je »Slovenski Narod« pozval glasilo koroških Slovencev, »Mir«, naj izjavi, kaj misli o »Slovincu«, ki je okrtal liberalno cirilmetodarijo, mu odgovarja »Mir« sledeče: »Slovenski Narod« zahteva od »Mira«, da naj napade »Slovenca«, ki je »Družbi sv. Cirila in Metoda« povedal par gorkih. So li kranjski liberalci res tako slabega spomina, da ne vedo, da imamo ravno koroški Slovenci od zadnje jeseniške skupščine najmanj povoda, vnmati se za družbo, ki je na Jesenice povabila koroške zastopnike, da jih je tam kruto žalila? So li res že pozabili, kakšno stališče je zavzel od tedaj »Mir« nasproti družbi? Mi nismo tako pozabljivi. Nismo pozabili tega, kar je družba na Koroškem storila, pozabili pa tudi nismo, česar ni storila in kar je storila zoper nas. Opozarjamo le na tožbo družbinega tajnika Berceta zoper »Mir«. Obravnava bo v kratkem, in tedaj bomo skrbeli, da bodo prišli naši narodnjaki gledat prizor, kako družba »deluje za blagor koroških Slovencev«. (Veliki cirilmetodarski junak Breč toži namreč slovenske voditelje na Koroškem pred nemškimi porotniki in zastopal ga bo tudi velik Cirilmetodar in eden »prvih Slovencev« — dr. Tavčar). Svoj čas smo se vnmali za družbo, ko še ni bila strankarska, ampak samo slovenska. Če napadajo zdaj družbo za njene grehe slovenski listi, naj le sama gleda, kako se bo branila. Dokler družba nam ne dá zadoščenja in ne popravi, kar je zagrešila, jo naj le brani liberalni »Narod«, kojega »rodoljubni napadi« na koroške rodoljube so nam žal preveč znani. Slovensko javnost, ki hoče soditi družbo brez predsodkov, opozarjamo pri tej priložnosti na brošuro »Slov. šolsko društvo v Celovcu in Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«, ki jo je izdalo in založilo »Slov. šolsko društvo v Celovcu«. — Zdaj kranjski cirilmetodariji vedo, kako sodijo o njih Korošci. Cirilmetodova družba je bila namreč tako narodna in se je tako zavedala svoje naloge, da je za Koroško presneto malo storila, ampak so morali Korošci sami ustanoviti lastno šolsko društvo.

† Promocija. Dne 25. februarja je bil promoviran na graški univerzi za doktorja prava, g. Rok Jesenko, starešina »Zarje«. Bog živi mladega doktorja. Z Bogom za narod!

† Predavanje v Novem mestu. V nedeljo 27. t. m. ob 11. uri zjutraj predaval je č. g. P. Pavel Potočnik »O slabih posledicah berila« v dvorani »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov«.

† Živnorojski in mlekarški tečaj na Grmu je obiskovalo 45 udeležencev iz okolice in drugih strani naše dežele. Udeležili so se tečaja v častnem številu tudi Gorenjci in Notranjci. Kmečkih deklet in gospodinj je bilo 15, moških pa 30. Tečaj je trajal dva dni, 22. in 23. februarja.

— Zadružništvo na visoki šoli. Ministerijalni tajnik in cesarski komisar na borzi za deželne pridelke, dr. Karol Hoffmeister, je imenovan za rednega profesorja na visoki šoli za kmetijstvo na Dunaju, da predava o zadružništvu. Znamneje, da zadružništvo čimdalje bolj pridobiva ugled in veljavo.

— Catalogus Cleri 1910 za ljubljansko škofijo je ravnokar izšel. Kakor posnamemo iz njega, je razdeljena vsa škofija v pet arhidijakonov, in sicer za Gorenjsko, Dolenjsko, Notranjsko in osrednji arhidijakonot; mesto Ljubljana tvori poseben arhidijakonot. Dekanij je — izven Ljubljane — 21. Kanonikatov je 17, in sicer 12 pri stolnem kapituju in 5 pri kolegijatnem kapituju v Novem mestu. Župnij šteje škofija 298 (lani 296), vikarijat je 1 (Zagorje na Krasu), kapelanije so 3 (Erzelj, Goče, Ustje), ekspozituri je 17, zgodnikov 6, kapelanskih mest 235, raznih drugih beneficijev 30. Vseh praznih mest skupaj je 155, med temi 27 župnij in 98 kapelanskih mest. Cerkev, kapel in svetišč šteje 1562, med njimi 321 kuratnik in 11 redovnih cerkev; podružnic je 1001. Duhovnikov šteje ljubljanska škofija: 578 svetnih in 131 redovnih, razen tega živi v škofiji 12 tujih duhovnikov; izven škofije biva sedaj 24 duhovnikov, izmed katerih jih je 8 na vseučilišču na Dunaju, v Gradcu 1, v Rimu 1, v Lovanju 1, v Beirutu (Sirija) 1, na slikarski akademiji v Pragi 1. Eden biva v Jeruzalemu v svrhu bibličnega študija. Redovnikov in redovnic živi v škofiji 879, in sicer: cistercijanov 27, kartuzijanov 61, frančiškanov 79, kapucinov 14, usmiljenih bratov 17, jezuitov 10, lazariстов 18, nemšč. vit. reda 12, salezijancev 55; uršulink 186, karmeličank 16, usmiljenk 309, šolskih sester 68, križark 7. V letu 1909 je umrlo 19 duhovnikov, (najstarejši med njimi prelat J. Rozman, najmlajši kaplan Alojzij Vovk). Po veroizpovedanju so skoro vsi prebivalci škofije katoličani, med temi jih je krog 360 grškoiztočnega obreda; le nekaj malega je v škofiji pravoslavni, protestantov in židov.

— Postojnskemu podivjanemu dopisniku »Slov. Naroda« ne morem drugače odgovoriti, kakor tako-le: 1. Cloveku, ki se poteguje za pustne šeme, pustim to veselje, ker kaže, da ni daleč od pustnih šem. Če je bil pa celo sam pustna šema, razumem, da mu je bilo hudo, da moji učenci niso gledali njegove krasne larve. 2. Žal mi je, da ne morem pomagati, če je kak prijatelj pustnih šem tako otročje neumen, da me gre tožiti županstvu, ako jaz naročam otrokom, naj puste pri miru pustne šeme. 3. Izjaviti pa tudi moram tovarišu pustnih šem, da svoja rdeča lica lahko pokažem vsakemu, resno pa dvomim, da bi bil on se upal na pepelnico zjutraj pokazati na svitlo svoj izkrokani obraz. — Ažman, katehet.

— Izjava. V tako odurnem tonu kot je začel pisati znani dopisnik v »Slovenskem Domu«, nisem vajen odgovarjati. Odgovoril bom stvarno na par očitaj. 1. Da me je dr. Tavčar podpiral v dijaških letih, ne tajim. Podpiral me je kot rojak rojaka in ni tirjal od mene nobene obljube, da bom kdaj v javnem življenju moral biti njegovih nazorov. Z isto pravico kot dopisnik trdi, da Tavčar mene podpiral, lahko trdim jaz, da sta dr. Tavčarja podpirala strica duhovnika. Kar je torej dr. Tavčar dal, to je le vrnil. 2. Ako moj stari oče hodi v Loko, ne hodi vsled revščine. Svoje starejši gmotno podpiram, tako da jim ničesar ne manjka. Še ni dolgo, ko sta mi oba zatrdila, da še nikdar nista taklo lahko živela, kakor sedaj. Ako oče hodi v Loko, hodi zato, ker ga veseli, ker je bil iz mladega navajen. 3. Bolanča nikdar nisem brezpogojno hvalil in ravno tako ne birmanskega botra. 4. Ravnokar sem odposlal pismo na uredništvo »Slovenskega Doma« z izjavo, da bom v stvareh, ki se bodo tikale moje osebnosti, zahteval od uredništva ime dopisnika, da se z njim pogovorim pred sodiščem. Ako mi uredništvo ne bo imena dalo na razpolago, bo imelo priliko pred porotnim sodiščem zagovarjati vsebino svojih dopisov. Svoj čas ste me hoteli ugnati z anonimnimi pismi, pa ste morali odnehati, ker sem jaz izrezke pisem pošiljal pisavcem nazaj. Potem ste me tožili na sodišče in na šolsko oblast. V Idrijo ste hodili le po svojo sramoto. Vsa vaša učenost in »naprednost« vam ni izvojevala niti ene zmage pred sodiščem. Zdaj je pa videti, da hočete hoditi po svojo sramoto še v Ljubljano. Ako je vam prav, meni tudi. — Žiri, dne 20. svečana 1910. — Pavel Perko, kaplan.

— Z Vrhnike. V »Slov. Narodu« z dne 23. t. m. se vrhnjski Sokoli hvalijo s svojo knjižnico, češ, da šteje ta knjižnica okrog 450 samih dobrih knjig, ki so bile deloma podarjene, deloma kupljene, ter da so Sokoli tekom devetih mesecev že prebrali 1831 knjig in konč-

je padel vznak. Pokove je skočil pokonci ter Antona Tratnika sunil z nožem v očesno duplino ter mu prerezal eno očesni mišic. Pokove dejanje taji. Sedel bo štiri mesece v težki ječi ter mora za bolečine in za skrajšani zaslužek plačati poškodovancu 290 kron.

Svojega sina prikrila. Jože Tratnik, sin Neže Tratnik, bajtarice v Žirovskem vrhu, je bil lansko jesen radi hudo delstva težke telesne poškodbe obsojen na osem mesecev težke ječe. Kazen je nastopil dne 28. oktobra 1909., a je že čez osem dni pobegnil iz ječe ter odšel naravnost domov k materi. Mati ga je dolgo časa pred orožniki skrivala in vedno trdila, da ne vé, kje je njen sin, vendar se je izdala s tem, da je orožnikom povedala kraj, kjer je sin skril jetniško obleko. Osumljenka, ki je dejanje priznala, je bila obsojena na štiri tedne ječe. Pa tudi sina so že vjeli in se pokori v ječi za svoja dejanja.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje. Prihodnji torek ob 8. uri zvečer predava v dvorani S. K. S. Z. deželni odbornik g. profesor Evgen Jarc o razvoju gledališča. Vsi k predavanju. Vstop vsakemu prost.

Ij K govorom za moško mladino, ki so vsako nedeljo in vsak praznik popoldne ob 3. uri v Križanski cerkvi, se zbira vedno več poslušalcev. Kakor kaže dosedanja izkušnja, se je z govori prav ustreglo ljubljanski moški mladini.

Ij Mašniško posvečenje. Včeraj je v svoji hišni kapelici prevzvišeni gospod knezoškof posvetil v mašnika č. g. cand. theol. Jakoba Kotnik.

Ij G. dr. Janka Bezjaka je imenoval cesar za ravnatelja II. državne gimnazije v Ljubljani.

Ij Odborova seja »Ljubljane« je danes, v soboto zvečer, po dogovoru v društvenih prostorih.

Ij Mešani zbor »Ljubljane« ima od slej do koncerta vsako nedeljo dopoldne ob 11. uri vaji v veliki dvorani »Uniona«. Pripomnjeno bodi, da se bo strogo gledalo na to, da se vzdrži glede pohajanja vaj disciplina. Odslej na novo pristopivši člani pri tem koncertu ne morejo več sodelovati.

Ij Musica sacra. Jutri, tretjo postno nedeljo se bo pri veliki maši ob desetih izvajalo v stolnici sledeče: Missa in Dominicus Adventus et Quadragesimae (koral), Graduale »Exsurge Domine«, zl. Ant. Foerster, ofertorij »Iustitiae Domini rectae«, zl. dr. Fr. X. Witt.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes nam je gledališka pisarna poslala to-le naznanilo: Danes, v soboto zvečer, se poje Puccinijeva opera »Tosca« z gg. Vulakovičem, Fialo ter go. Nordgartovo. Predstava se vrši za par-abonente. — V nedeljo popoldne ob treh se uprizori Kadelburg-Presberjev »Črni madež« (za lože ne-par), zveč. pa se poje Lehárjev »Piskrovezec« za ne-par-abonente. — V torek se uprizori zopet »Tosca«. — Gledališki pisar nam je pri izročitvi tega naznanila slovesno izjavil, da je on poizkušal biti tako mogočen, kakor se spodobi samo ravnateljstvu ter da nam je sam iz lastne inicijative ustavil dopisiljanje gledaliških naznanil. Slovesno nam je obljubil poboljšanje. Ker je to domača moč, smo mu odpustili. Kakor se vidi, se bodo pričele razmere pri slovenskem gledališču boljšati od spodaj gor.

Ij Kranjski vojevniški kor v Ljubljani vabi k občnemu zboru, kateri bo v nedeljo, dne 13. marca 1910, ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Dnevni red: Poročilo pripravljalnega odbora, določitev zneska in časa za podpore, volitev kornih funkcionarjev, raznoterosti.

Ij Slaba vzgoja. Te dni je prišel v neko gostilno v Kolodvorski ulici št. 13 Francišek Boch iz Ogrskega Hradišča. Naročil je večerjo, iz žepa pa vzel steklenico piva. Ker je bilo to sumljivo, so javili policiji, ki je dognala, da je dečko pivo v neki gostilni ukradel in ga nato vzela v varstvo, drugi dan ga je pa poslala starišem, ki bivajo sedaj kot potni komedijanti v Kranju. Dečko pripadaja iz Kranja v Ljubljano in se tukaj po gostilnah producira in na ta način berači. Šole nobene znotraj še videl ni. Tudi razni harfenisti in drugi radi jemljejo s seboj mlade otroke, da z njimi vzbujajo pri gostih usmiljenja in tako naberejo drobiža. Po zakonih je to nedopustno in občinstvo stori otroku več dobrega, ako mu povsod takoj pokaže vrata, kakor pa da se mu daje denar, ker le-ta je za take otroke največja poguba. Če ga pa kdo pozna, naj to javi pristojnemu oblastvu, ki bode napravila temu konec in otrok bode prišel še pravočasno na pravo pot. Saj je splošno znano, da postanejo taki komedijanti le nadleža človeški družbi.

Ij Izvrševanje zobotehniške obrti v Ljubljani je dovolila c. kr. deželna vlada zobotecniku Hermanu Peters in Otonu Seydl.

Ij Čegav je petelin? Te dni je po Kolodvorski ulici prikorakal bel petelin in se pridružil kokošim Ivane Arharjeve v Kolodvorski ulici št. 18, kamor naj pride lastnik ponj.

Ij Garnizijska vojaška vaja je bila včeraj in danes v ljubljanski okolici.

NOTRANJE ZMEDE V TURČIJI.

Notranjih zmed pač nobeni državi ne manjka, a posebno bogato je z njimi obdarjeno trhljo turško cesarstvo. To že od davna, a kdor je mislil, da bo te zmede kar na en mah odpravil in poravnal novi režim, da se je hudo motil. Prvič je čisto naravno, da je velik del državljanov ostal v svojem srcu zvest prejšnjim razmeram in si ne želi nič bolj kot prilike, da to svoje mišljenje tudi v dejanju pokaže in če mogoče pomore zopet na vrh prejšnjemu sistemu. Toda tudi med novimi oblastniki ne manjka razpok: nevoščljivost, osebna želja po moči, to so vedno zveste spremljevalke vseh nasilnih političnih prememb. Na tej bolezni trpi tudi novi turški režim. Takoj, ko je mladoturški odbor s pomočjo vojaštva prišel na krmilo, začel se je med voditelji boj za moč, boj za prednost. To je disgustiralo vojaštvo in poveljnik Mahmut Šefket paša je s častniki vred pokazal solunskemu odboru hrbet. To je tem večjega pomena, ker je v Turčiji bolj kot kje drugje važno, da se ima o pravem času pri rokah dobro organizirano vojaško četo — čeprav majhno. To se je že mnogokrat pokazalo. Častništvo tudi ni zadovoljno s parlamentom, ki s svojo lenobo in zaspanostjo res »slabo plačuje pomoč, da se ga je upostavilo.

Da se napravi konec zahrbtnim zakulisnim vplivom solunskega odbora in se združi vlada z odgovornostjo, spravili so častniki na krmilo Hakki beja. Ta se je v svojem programnem govoru postavil na bojno stališče nasproti parlamentu, a z namigavanjem, da treba ukiniti obsedno stanje, je naravnost udaril po solunskem odboru. Z eno besedo: Mladoturška edinstvo je že davno v razsulu in za vaje se pulita dve struji. Zadnji čas pa se je ustanovil še en nov odbor 10 članov, ki ima baje lep namen, da posreduje med vlado in številnimi krajnimi odbori za »edinstvo in napredek«. Toda kdo ve, če si ta odbor ni stavil skrivno nalogo, da razpoko med Carigradom in Solunom še poveča in o pravem času sam zgrabi za vaje. Ne sme se namreč prezreti, da so v pododborih po deželi večinoma sami uradniki, ki gotovo skušajo vodo napeljati na svoj mlin. Delo teh pododborov je nedvomno predloga za ureditev uradniških plač in pokojnin, ki je bila nedavno predložena v parlamentu in bo trd oreh za vlado.

Da tudi ljudstvo splošno ni posebno zadovoljno z novim režimom je čisto umljivo, saj se ti gospodje pečajo le z veliko politiko, gospodarska vprašanja so jim deveta briga. Nihče se ne zmeni za ljudska bremena, ki postajajo vedno težja, komaj da vlada tu in tam s par lepimi besedami tolaži ljudi. Bivši sultan Abdul Hamid je vsaj skrbel, da je ljudstvo poceni dobilo kruh in drva in da mu ni manjkalo pitne vode.

Razven vseh teh zmed je vedna nevarnost za zapletke v Makedoniji in vedno nemirni Albaniji. Prebivalstvo v Siriji je razburjeno, ker Bagdadska železnica ne pojde čez Aleksandretto in Aleppo, in v Mesopotamiji vre vsled obširnih nakupov zemlje po Angležih. V Armeniji se reakcionarni življenja na skrivnem baje zopet pripravljajo na klanje Armencev, v Jemenu je položaj še vedno negotov. Tudi katoličani niso zadovoljni z načeli enakosti v novi ustavi, saj so zanje prikrojena po francoskem vzorcu in ako jih vlada začne v praksi izvajati, bo za katoličane slabše kot pod prejšnjim sultanom, ki se je le malo dotikal njih pravic. K vsemu temu pridejo še zunanji konflikti na Balkanu in v Tripolisu, tako, da se lahko reče: Turčija je še malokdaj bolj trhljo stala ko danes, ko njeno osodo vodijo mladoturki.

Telefonska in brzojavna poročila.

VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE IN SLOVENSKA DRŽAVNOZBORSKA DELEGACIJA.

Dunaj, 26. februarja. Predsedništvo »Slovenskega kluba« je izjavilo, da se klub slej ko prej drži znanega sklepa »Narodne Zveze«, ki se izreka proti Trstu kakor sedežu bodoče laške juridične fakultete in ki obenem zahteva »juctim« s slovensko fakulteto. Jugoslovanska delegacija bo torej v tem vprašanju enotno in solidarno nastopala.

DR. LUEGER SE POSLAVLJA. BREZUPNO STANJE.

Dunaj, 26. februarja. Dr. Lueger se bori s smrtjo. Splošno mnenje je, da je izgubljen in se ne bo dal rešiti. Ponoči je opetovano dobival šampanjev gelee in mandeljevo mleko. Ihtenje in kolcanje je bilo močno, večkrat se mu je vzdignilo, zavesti pa je jasne in nima skoro nič bolečin. Je jako malo, zato je silno oslabil. Rana na hrbtu se ne vne-ma dalje, od strani pljuč ni nobene komplikacije, tudi delovanje obisti se je nekoliko izboljšalo in se je množina vode nekoliko povišala, toda srčno delovanje nenprstano pada, vsled česar je jako malo upanja na rešitev in je pričakovati najbrž hipne, nepričakovane katastrofe. Opoldne ga je potolažil s svetimi zakramenti proš votivne cerkve. Potem je prišel profesor dvorni svetnik dr. Neisser in se je vršilo posvetovanje zdravnikov, ki je trajalo do ene ure. Konstatiralo se je, da je stanje bistveno neizpremenjeno, da se je izločevanje vode nekoliko pomnožilo. Temperatura 36,2, žila bije 90. Lueger ne more nič več použiti, vsled česar se ga zdaj hrani umetno s klysmi. Ihtenje se je nekoliko ustavilo po vbrizganju kokaina. Stanje je skrajno nevarno. Lueger je tudi danes zahteval cigaro in jo nekolikokrat potegnil. Prišla sta opoldne k njemu tudi dr. Weisskirchner in dr. Gessmann, od katerih se je dr. Lueger silno ganljivo poslovil za vedno. Oba sta hudo plakala. Gessmannu je dejal: »Ostanite vsi skupaj in edin! Držite moje ljudi skupaj!« Dr. Weisskirchnerju pa je Lueger rekel: »Pozdravi vse moje kolege poslanca v parlamentu!« — Pred magistratom stoji na tisoče ljudi, ki neprehoma sprašujejo po stanju dr. Luegerja. Ljudstvu se bulletini vedno glasno prebero.

DR. LUEGERJEVO SLOVO OD DR. GESSMANNA.

Dunaj, 26. februarja. Po zdravniškem konsiliju včeraj zvečer, ko sta dvorni svetnik Neuser in Kapsamer zapustila bolnikovo sobo, je pustil dr. Lueger poklicati k sebi dr. Gessmanna. Ko je ta vstopil in pozdravil župana, se je Lueger zbral v postelji in se začel v ganljivih besedah poslavljati od njega. Dr. Gessmann je izrazil upanje, da je pričakovati vsled zavžitja ledenih svaljkov, da poneha mučno kolcanje, na kar je Lueger odgovoril: »Ne upam na ničesar drugega kot na smrt. Da bi le že bila tu.« Dr. Gessmann je ostal skoro trideset ur pri Luegerju, ki mu je h koncu sporočil najprisrčnejše pozdrave tovarišem.

PARLAMENT.

Dunaj, 26. februarja. Danes se vrši drugo branje rekrutne predloge. Poročevalec poslanec Steiner je izjavil, da se bodo nabori vršili programatično od 3. marca dalje. Danes upajo drugo branje končati. V sredo se snide gosposka zbornica, da se posvetuje o rekrutnem zakonu.

NOVA NEMŠKA ZVEZA.

Dunaj, 26. februarja. Danes se je vršilo ustanovno zborovanje nove nemške zveze (glej parlamentarno poročilo). Načelstvo je sledeče: Baron Chiarri, Sylvester, Damm, Groß, Wolf.

OBOLELI NADVOJVOVA KAROL FRANC JOŽEF.

Brandýs nad Labo, 26. februarja. Zdravstveno stanje nadvojvode Karola Franc Jožefa, ki je pred par dnevi obolel na bronhialnem kataru, se je zboljšalo. Baje bo mogel že v par dneh zapustiti posteljo.

PREPOVEDANI NEMŠKI LEPAKI.

Praga, 26. februarja. Mestni svet v Žižkovu je prepovedal objavljanje nemških lepakov. Lastnika zavoda za plakatiranje, Renna v Pragi, se je pozvalo, da v okoliših Žižkova ne plakatira nobenih nemških lepakov. (Dokler v Mariboru ne dovolijo slovenskih lepakov, bi bil umesten tak sklep tudi v Ljubljani.)

OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU.

Zagreb, 26. februarja. Pri včerajšnjih občinskih volitvah je zmagala lista

združenega zagrebškega meščanstva, ki je dobila nad 500 glasov, mažaronski kandidatje so dobili 150, dr. Frankovi pristaši 160. Danes voli tretji razred. Agitacija je velikanska. Skoro gotovo bo v tretjem razredu ožja volitev.

VSLED PLAZU USTAVLJEN ŽELEZNIŠKI PROMET.

Inovost, 26. februarja. Velikanski plaz je pri Dalaas zasul tir arlberške železnice. Železniški promet je prekinjen.

KRIZA V ANGLIJI.

London, 26. februarja. Kriza, ki je nastala v liberalni stranki, se reši v ponedeljek, ko govori v zbornici ministrski predsednik Asquith.

SMRTNA KOSA.

Sežana, 26. februarja. Odvetnik dr. Josip Oster tag je umrl včeraj zvečer v Sežani. Pokojnik je slovel kot izvrsten odvetnik daleč na okrog. Star je bil blizu 80 let.

ORIGINALNO PREPREČEN BOMBNI ATENTAT.

Freistadt (Šlezija), 26. februarja. Tu je nekdo vrgel v spalnico ravnatelja rudnika Sv. Ivana v Karwinu, nadinženirja Ludovika Holleina bombo. Inženir pa je bombo prijel in jo vrgel skozi okno na vrt, kjer je eksplodirala. Napravila ni nobene škode.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 26. februarja.

Pšenica za april 1910	13.72
Pšenica za maj 1910	13.52
Pšenica za okt. 1910	10.32
Rž za april 1910	9.29
Rž za oktober 1910	8.35
Oves za april 1910	7.39
Koruza za maj 1910	6.44

Elektiv: —.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
25	9 zveč.	734.0	6.0	sl. jzah.	del. jasno	
26	7. jutir.	732.6	4.2	sl. sever	jasno	0.0
	2. pop.	731.8	10.7	sr. svzh.	oblačno	

Srednja včerašnja temp. 6.7°, norm. 0.8°.

Esencia za želodec 3689

izdelek iz Avgsburga pri J. G. Kiesow. Izborna preizkušeno, tek vzbujajoče in prebavo pospešujoče sredstvo.

Brez recepta v vseh lekarnah v steklenicah po K 1.20 in K 2.40.

Svarilo: Zahtevajte izrečno ime Kiesow!

Zaloge: Ljubljana: Lekarna pri zlat. jelenju, pri zlatem orlu; Celje: lekarna pri Mariji Pomagaj; Maribor: lek. p. Mariji Pomagaj.

Izjava.

Podpisana obžalujeva, da sva žalila na časti gospoda Julija Kleina, trgovca s steklom v Ljubljani, Marijin trg šte. 8, ter izjavljava, da nimava in nisva imele nobenega povoda o njem bodisi karkoli žaljivega govoriti.

Kogovšek Marijana
Medved Ignac.

Proda se še povsem dobro ohranjen

harmonij

evropske sestave, s štirimi premeni. Naslov pove upravništvo Slovenca. 525 4-1

428 Iščem spretnega 2-1
kovaškega mojstra

za veliko kovačijo, ki naj bi imel tudi svoje orodje. Plača po dogovoru. Fr. Čuden, Dragomer 24, p. Brezovica.

GROZOVITA POVODENJ V PARIZU

II. serija jako popolna in dolga projekcija se predstavlja v elektroradiografu „IDEAL“ od sobote 26. februarja do torka 1. marca 1910.

Na sporedu so še druge štiri krasne slike.

K mnogobrojnemu posetu se vljudno priporoča RAVNATELJSTVO.

517 **Zahvala.** 1-1

Prisrčno se zahvaljujemo za vse iskrene, ustne in pisane tolažilne dokaze sočutja izkazane nam bodisi med dolgo boleznijo ali ob smrti našega preljubega, nepozabnega moža, očeta, brata itd., gospoda

Ivana Kastelica

nadpaznika mestnega učiteljskega zakupa.

Posebno se zahvaljujemo za obiske in tolažbo med boleznijo g. župniku J. Barletu in spremstvu na pokopališču gg. salezijancem, kakor tudi drugi častiti duhovščini; slavnemu vodstvu, gg. uradnikom in uslužbencem učiteljskega zakupa, ki so se udeležili s krasnim vencem sprevoda. Dalje vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem za darovane vence in častno spremstvo na zadnji poti, srčna hvala!

Ljubljana, 26. svečana 1910.

Žalujoča rodbina Kastelceva.

523 **Zahvala.** 1-1

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti naše nepozabne hčerke oziroma sestre, gospodične

Marice Keršič

se najtopleje zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem, cenjenim darovalcem vencev, gospodičnam, ki so jih nosile in gg. pevcem za gniljive žalostinke.

Ljubljana, 26. februarja 1910.

Rodbina Keršičeva.

Domače slovenske trvdke

Posojilnice.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 — Glej inserat.

Razne trvdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kollmann Fran, zaloga porcelana in steklenine Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvornica drož priporoča svoje izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotočja.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Restavracija pri „Zajcu“ Ljubljana, Sodna nlica 6, nasproti justične palače

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Zorec Franc, trgovina z meš. blagom, manufakturo, potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 25.

Zibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Perje za postelje in puh

3092 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Kupi se 499

tovorni konj

srednjih let. Ponudbe na: Tovarna barv, Dob pri Ljubljani.

Brivskega pomočnika

sprejme takoj **RUDOLF ANDERWALD**, brivec, Celje. Plača po dogovoru. 467 3-1

486 **Ugodna prilika.** 3-1

Trgovina jestvin

v glavni ulici v Trstu
jako dobro vpeljana, se proda radi družinskih razmer. — Zadoluje 8-10.000 kron. — Ponudbe pod „Merkur“ 10.000, Trst, pošta Stadion.

Potrjeni od najgloblje žalosti javljamo podpisani vsem sorodnikom in sočutnim prijateljem prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne sestre, oziroma svakinje in tete, blagorodne gospe

Emilije Weiss, roj. Bohinec
vdove poštnega oficiala

ki je v petek dne 25. februarja 1910 po dolgi, mučni bolezni, večkrat previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, ob 6. uri zvečer mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage ranjke bo v nedeljo dne 27. februarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 19, k Sv. Križu.

V ponedeljek dne 28. t. m. pričnši darovala se bo vsak dan skozi mesec dni sv. maša za dušnico za drago pokojnico ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanenja pri častitih očetih frančiškanih.

Nepozabno rajnico priporočamo vsem v blag spomin in pobožno molitev. 524

Ljubljana, dne 25. februarja 1910.

Žalujoče obitelji Bohinec, Chládek, Avlan.

Priložnostni nakup.

Tovarna mi je izročila po vremenski neugodi v razprodajo rešeno blago, mnogo tisoč kosov krasnih, težkih

flanelastih odevj

lepih, najnovejših vzorcev, modernih barv, obrobljene so s svilo in ki imajo komaj nezadovoljive madeže od vode. Odeje so primerne za vsako boljšo gospodinjstvo za posteljne preproge, so zelo fine, gorke in močne, 180 cm dolge in 130 cm široke. Pošilja se po povzetju:
3 kom. obrobljenih flanelastih odevj 10 K
4 kom. obrobljenih flanelastih odevj 11 K
4 kom. rumenih ali karir. odevj za gospodinjstvo 12 K
4 kom. krasne odeje iz baržuna za vozčke, 1 komad 12 K
odeje, prešivane s podlogo iz bombaža, svetiljakoe, 14 K
krasne, temnomodre ali bordó-barve, 3 komada 14 K
Vsak čast. bralec tega oglasa naj kar z zaupanjem naroči.

Naslov:

R. Bekera, tovarn. zaloga odevj,

504 Solenice, Češko. 1-1

Večja vinska klet

v bližini mesta Ljubljane

se vzame za več let takoj v najem.

Ponudbe poslati pod šifro: »D. v. z.« na
519 upravnishvo lista. 1-1

KLET

se odda v najem v Sp. Šiški št. 21, s 1. marcom t. l.

Je zelo prostorna in pripravna za skladišče, kakor tudi za kakega obrtnika za delavnico. Več pove Val. Gregorc v Mengšu. 585-31

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

POSTELJNO VLAGO

Odstanitev takoj. Starost in spol se naznani. Pojasnilo zastoj. Zavod „Resculap“, Regensburg, Bavarsko, 28 30-1

Naprodaj je

199

umetni valjčni mlin

in mlin za štule z vodno močjo 24 konjskih sil. Voda vedno stanovitna in mnogo zemljišča. Pripravno tudi za kako tovarno. Od kolodvora le 10 minut oddaljen. — Cena po dogovoru. — Več pove uprava »Slovenca«.

Kašelj

Kaiserjeve karamle za prsa s tremi jelkami.

5500 notarijelo potrjenih sprječeval o dobri kakovosti. Zavezo 20 in 40 vin, škaflija 60 vin, dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“, Rih. Sušnik, deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ A. Leustek; Ubalde pl. Trnkoczy, G. Piccoli, pri „Kroni“ A. Bohinec; I. Gurčić, Metlika, A. Roblek, Radovljica, D. Pirc, Idrija, H. Brili, Ljeto, E. Burdich, Sk. Loka, H. Reblak, Trežle, K. Andrijančič in I. Bergmann, Novomesto, K. Savinji, Kranj, J. Močnik, Kamnik, C. Huss, Vlpava, Mr. Pih. E. Koželj, Jesenice.

Seme

pravega kašelskega zelja prodaja Ig. Mrcina v Zg. Kašlju pri D. M. v Polju po 20 gr. K 110 poštnine prosto. Za pristnost in kaljivost se jamči. Pošilja se z obratno pošto, proti gotovini ali povzetju. — Zahvale veliko kmetovalcev so na razpolago iz vseh krajev Slovenije. 487 1

Vabilo

na

redni občni zbor

posojilnice v Radovljici

registrovane zadruge z omejenim poroštvom

ki se vrši

dne 10. marca 1910 ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev ravnateljstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

520 1-1

Ravnateljstvo.

Stanovanje

v II. nadstropju obstoječe iz 5 sob in drugih pritliklin se odda maja meseca mirni stranki. Vpraša se **Zidovska ulica št. 1 I. nadstir.** 3-1

Malo posestvo

in sicer novozidana hiša, hlev za 2 ali 3 govedi kozolec in čez 1 oral jako rodovitne zemlje, proda ceno iz proste roke **Marija Strnad** v Ljubljani, Trnovsko predmestje. — Popraša se pri lastnici **Opekarska cesta** ali pa na mitnici ravnotam.

Več učencev

za kleparsko obrt in vodovodno inštalacijo sprejme takoj **Franc Lončar**, Sp. Šiška št. 66 pri Ljubljani. 522 3-1

Žaga

se da v najem ali tudi proda nahaja se v zelo prometnem kraju in v bližini kolodvora **Jesenice**, (Gorenjsko. — Vprašanja na: **Jožefa Zevnika**, **Plavž št. 17**, Gorenjsko. 374

Podpisani vlijudno naznanjam slavnemu občinstvu, da otvorim 501 2-1

mehanično delavnico

namreč popravilnico koles (biciklov), šivalnih strojev, motorjev, in tudi avtomobilov. Imel bom tudi zalogo kolesarskih potrebščin. — Popravila se bodo točno ter po najnižji ceni izvrševala. Se priporočam z velespoštovanjem

Melchior Bremc, kijučavničar, Jesenice.

Tamburaško-dramatično

društvo „Sovič“ v Postojni

uprizorilo bode

v nedeljo 6. marca 1910

v dvorani gosp. Fr. Paternosta

narodno igro s petjem v petih dejanjih

„Deseti brat“

Blagajna se odpre ob 7. uri.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina: I. sedež K 2, II. sedež K 1'60, III. sedež K 1'20. Stojlišče in galerija 60 vin.

Predprodaja vstopnic v trgovini g. Fr. Križe.

519 1-1

Mesto 40 K samo 6 K.

Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, nova, zelo lepa, 15 cm dolga dlaka, z lepo staro srebrno cevko in Hubertovim križem, skupaj samo 6 kron. **Diaka in obroč pod jamstvom pristna.** Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju izdelovalatelj gamsovih brad 488

Fenichel

Dunaj IX., Altmuttergasse 3/123.

Mnogo pohvalnih pism.

Dva krojaška pomočnika

sprejme takoj

A. Pretnar, Jesenice-Fužine, Gorenjsko.

Nihče naj ne zamudi poskusiti Pasini-jevo

vino - pelinovec

ki je dišeče medicinalno vino krasnega okusa in vzbuja tek, krepi in da novih moči. Neštevilna priznanja. Z jamčeno pristn, iz najboljših tirolskih vin, in popolnoma odgovarja novemu vinskemu zakonu. Najvišja odlikovanja! Grand Prix in zlata svetinja v Parizu in Florenci. Naročila je nasloviti na izdelovalca **Fausto Pasini**, Trident, Tirolsko ali pa na glavno zastopstvo za Ljubljano in Kranjsko: **JANKO TRAUN**.

Stavbni prostor

Velik vrt, pripraven za večjo stavbo, v ugodni legi na Bleiweisovi cesti, se proda. Ponudbe na poštni predal 3, Ljubljana.

450 3-1

Dekle

pridna in poštena, v starosti od 16 do 20 let, kmečkih starišev, ki ima veselje do otrok se takoj sprejme pri kršč. rodbini. Naslov pove uprava.

Službo organista in občinskega tajnika

je nastopiti prej ko mogoče. Dobra plača s prostim stanovanjem. 3-1

Župni in občinski urad Toplice na Dolenjskem.

Bolečino olajšati,

vnetje in ponesnaženje rane se lahko prepreči samo z antisept. vplivajočim obvezilnim sredstvom.

Ze 40 let se je izkazalo mečino vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

3-1 Razpošilja se vsak dan. 3-1

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 316 se pošljejo 4 pušice, za K 7— ps 10 pušic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga 2960 20-1

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

2048 1

Motorje najboljšega sistema, mline in stiskalnice za grozdje in sadje.

Železne blagajne, stavbene potrebščine

In vso **železnino** :: drugo

dobavlja po najnižjih cenah slovenska veletrgovina z železnino **Fr. Stupica** v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Kdor je siv, izgleda star.

Izborno - zjamčeno neškodljivo barvilo za lase in brado sta 1. Vitek-ov „Immerjung“, ruščic, rujave in črne barve. Barva takoj in trpežno, i. kart. K 4. 2. Vitek-ov „Nucin“, enojna steklenica K 1. - Ti barvili sta tisočkrat preizkušeni. Edino pristni iz kem. laboratorija

FR. VITEK & Co. PRAGA. 1624

Pred uporabo.

Po uporabi.

Zahtevajte le Vitkove izdelke in odklanj. odločno vse drugo. Dobi se pri: Ant. Kancu, T. Mencingerju, Ljubljana.

Najboljši pisalni stroj
L. C. SMITH & BROS

nad 100.000

v uporabi v največjih uradih, bankah in posojilnicah. (V Ljubljani n. pr.: pri sl. deželni vladi, sl. mestnem magistratu, sl. Kmetijski posojilnici, Zadrugi zvezi, Trg.-obrtne banki itd.)

Amerikanske pisalne mize

Baruni trakovi

za vse sisteme

Ogljeni in voščeni papir

kakor tudi vsake druge vrste papirje za pisanje na stroju, ter druge

pisarniške potrebščine

ima vedno v zalogi:

Glavno zastopstvo

THE REX CO.

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7

Telefon št. 38.

Domača elektrotehnična obrt

FR. SAX elektrotehnik Gradišče št. 17

priporoča svojo elektroinstalacijsko obrt slav. občinstvu v mestu in na deželi za uvažanje vsakovrstnih signalnih in varnostnih električnih naprav, kot hišnih zvoncev, budilk, telefonov i. t. d. Upeljujem in preskušujem strelovođe na njihovo odvodno zmožnost na znanstveni podlagi. Izvršujem tudi instalacijo jakih tokov za moč in luč. — Postregel bodem vestno in točno. Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten!

2139 Velespoštovanjem (1)

FR. SAX, domača elektrotehnična obrt Ljubljana Gradišče št. 17.

HLEV

348

s pritklinami se odda v najem na Poljanski cesti 81. Več se izve pri **J. Zakotnik**, Dunajska cesta 40.

512

Sukneno in moderno blago za moške obleke v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode Sv. Petra cesta št. 32. Izvršuje vsa lasna dela in priporoča svojo bogato zalogo kit.

Stev. 1	kratka preveza	.. K 11.-
2	..	9.-
3	poldolga preveza	.. 7.-
4	..	5.-
5	dolga preveza	.. 3-60

Pri naročilu zadostuje vzorec in številka, pošiljatev diskretna po povzetju. Sive in svetlorumene 20% dražje.

400

Masaža in higijenična telovadba za dame

v posebnih urah, se prične s 1. marcem v **ortopedičnem zavodu na Turjaškem trgu št. 4, I. nadstropje.**

Natančna pojasnila, se daje istotam ob delavnikih od 4.—5. ure popoldne.

Go. krojaškim mojstrom! Svila za šivanje in sukanec 1910.

Največja in najmanjša krojaška trdka si more na lahek način preskrbeti svilo in sukanec za šivanje. Strokovnjaško sestavljene zbirke dobavlja franko po povzetju po K 30.—

I. češka praška razpošiljalnica Karel Pecha, Praga-Karlin št. 287.

Presenetljiv sortiment! Izvoz v vse države!

472

J. Križnar

krovec Ljubljana, Hrenova ul. 9. se priporoča prečistiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani za vsakovrstna krovska dela, zagotavljajoč vsestransko solidno postrežbo po najnižji ceni. 489 5-1

Na željo p. n. naročnikov se preskrbi ves kroviski material najboljše kakovosti.

Pomladansko poročilo.

Blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah. Polsvilnato perilno blago in fini cesir za bluze. Perilni kambrik v najlepših vzorcih in stalni barvi. Krasne svilene in polsvilene rute in šerpe.

Došlo v zelo veliki izbiri zadnje novosti!

Postrežba znano dobra, cene vsled velikega podjetja in ugodnega nakupa zelo priporočljive.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ul. 5

Sedaj se tudi v prvem nadstropju prodaja na drobno, kjer sem uredil vzorno zalogo za moško in žensko blago. 513

Obstoj trdke čez 40 let.

Proda se hiša z vrtom

v Dravljah št. 72. Več se izve pri **Fr. Brenku št. 10** istotam. 493 3-1

Najstarejša slovenska trdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

Ana Hofbauer

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja Ljubljana, Wolfve ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljaše hitro in najpoštenjšo postrežbo, prosim, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo trdka. 26-1

Najboljše Klavirje in harmonije

(amerik. sistema) iz prvovrstnih tvornic izposoja in prodaja najceneje tudi na delna plačila brez zadajta edino le **Alfonz Breznik**

učitelj Glasb. Matice, strokovnjak in zaprišežen izvedenec dež.

sodišča v Ljubljani, Gradišče št. 11.

Opozorjam zlasti na blagoslavnost in trpežnost Holzl-Holtzmanovih pianinov. Velika najraznovrstnejša izbira. Ugodna zamenjava. 10 letno jamstvo 3668

Stambilije vseh vrst za urade, društva trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 6.

Cenik franko.

192 52

Največji izbor. Najnižje cene.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana, Mostni trg 15.

: Za slabokrone in prebolele :

je zdravniško priporočano črno dalmatinsko vino **„KŮČ“**

najbolje sredstvo.

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Najcenejše in najbolj učinkujoče **odvajalno sredstvo**
Filipa Neusteina poslajene odvajalne kroglice (Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primest, vporabljejo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lažno odvajajoče, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo 3006 20-1

zaprte

izvor premnogih bolezni. Radi poslejene oblike jih radi uživajo tudi otroci. Skatljica s 15 kroglicami stane 30 vin., ovoj z 8 skatljic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franko 1 ovoj!

Svarilo! Nujno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte Filipa Neusteina odvajalne kroglice. Pristne le, če nosi vsaka skatljica in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdečo-črnem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Naše trgovsko sodnij. zavar. embalaže morajo imeti našo trdka **Filipa Neusteina lekarna, pri sv. Leopoldu** Dunaj I., Plankengasse 6.

Zaloga v Ljubljani: **Rihard Sušnik**, lekarnar, in v več drugih lekarnah.

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Kmeteksa** v Ljubljani Kolodvorske ulice 28. Kmeteksa Pobjasnila daje se brezplačno

Slovenska trdka obuval

„Združenih čevljarjev v Ljubljani“

Wolfova ulica 14

Wolfova ulica 14

priporoča sl. občinstvu svojo veliko zalogo za jesensko in zimsko sezono vseh vrst najmodernejših čevljev za gospode, dame in otroke, kakor tudi za turiste in telovadce ter razne čevlje za dom. Prave ruske galoše, dokolenice (gammašne) in vse v to stroko spadajoče potrebščine. Naročila po meri in popravila se okusno, točno in solidno izvršujejo v lastni delavnici. — Zahtevajte cenike.

1133

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1

Ivan Soklič.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani

Pred Skotijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Udenarjalni promet do 31. dec. 1908
čez 72 milijonov kron

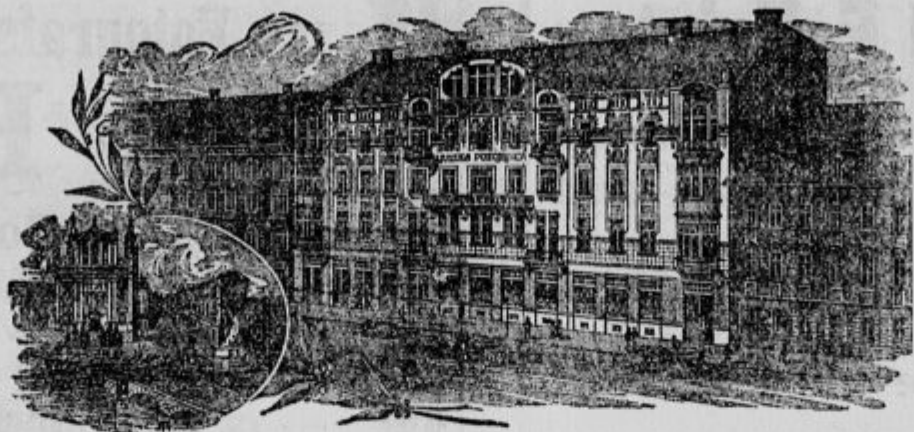
Lastna glavica K 420.537-92

Stanje vlog dne 31. majnika 1908
čez 20 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 8, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

PRODAJALKA

stara okoli 30 let, dobro izvežbana, pridna in poštena, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Plača dobra, sicer po dogovoru. Naslov pove uprava. 466 4-1

Prodajalna

obstoječa iz dveh lepih in svetlih prostorov s 4 izloženimi okni se takoj odda. — Več se izve v trgovini A. Kunc, Dvorski trg 3.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

Kupon

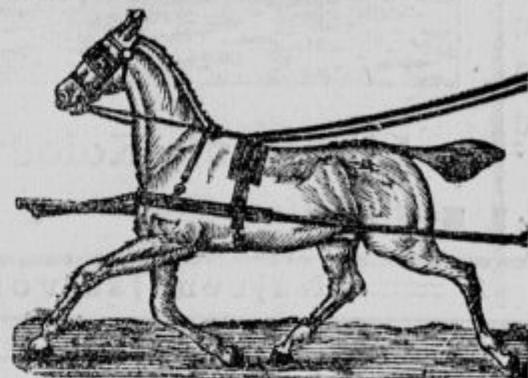
3-10 metr. dolg,	1 kupon 7 kron
za kompletno	1 kupon 10 kron
moško obleko	1 kupon 12 kron
	1 kupon 15 kron
	1 kupon 17 kron
suknjo, hlače, telov-	1 kupon 18 kron
nik zadostno, stane le	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20-., kakor tudi blago za površnike, turistične obleke, svileni kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna
Siegel-Imhof v Brnu

Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri vrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 490

JOSIP STUPICA

jermerar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave. 3699 52-1

Ustanovljeno leta 1885.

RUDOLF RUS

urar v Kranju (Gorenjsko)

Ravnokar je izšel velik

CENIK

z najlepšimi novostmi, katerega na željo pošljem brezplačno. 453 3-1

Marijin trg št. 1.

Največja zaloga najfinjših barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve. Raznobarvna kreda. Zlate in raznobarvne bronze. Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij v listih. Štampiljske barve. Ogilje za risanje. Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in papir. Paleta, škatle za študije. Copiči za umetnike, slikarje in pleskarje. 52

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične prstene in rudninske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukaturnega za podobarje in zidarje. 52-1

Ustanovljeno 1882. Zahtevajte cenike.

Rabite za streho Vaših hiš

2923 24-1

Etternit

ŠKRIL

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPESTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH IN DRUG, TRST.

Vprašanja na založnika Teodora Korna, krova in kleparstva mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strešni opeki, ploščice in krovna dela iz različnega blaga.

1139

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let in opeko za zid

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

L. Knez-u v Ljubljani.

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

Priraja pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebníh za mrliča, kakor: kovi-
naste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne
cvetlice, kovine, porcelana in perl. - - Najnižje cene.

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
- žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Domajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor
p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor
vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-
dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov
podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Sprječevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n.
odjemalcem v ogled.

845 52-1

Največja in
najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem
samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

= Fotografski umetni zavod =

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIC,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 1810 52-1

Gospodarsko društvo

Bermu, pošta Pazin, (Istra),

posreduje brezplačno pri prodaji

svojih udov. Cena je nizka. Vino

je bele, rudeče in črne boje; ka-

kovost izborna. (2983 1)

Lekarnarja

Edino pristno balzam
iz lekar. pri angelju
A. Thierry v Pregradi
pri Rogaški Slatini

A. THIERRY-ja BALZAM

(Postavno zavarovano)

Edino pristno je z varstveno znamko REDOVNICH.

Učinkuje pri želodčnih težkočah, napenjanju, zasilenju, motenju prebave, kašlju, pljučnih
bolezni, prsni boleznih, hripavosti itd.

Čisti znanje rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika posebna
steklenica K 5-.

Lekarnarja A. THIERRY-ja edino pristno

CENTIFOLIJSKO MAZILLO

zanesljivo učinkuje pri prsih, ranah, ranitvah, vnetju se tako starem vseh vrst.

2 lončka K 3-60. Naročila naj se naslavlajo na lekarno pri angelju

A. THIERRY v PREGRADI pri Rogaški Slatini.

Dobi se skoro v vseh lekarnah.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomi-
na“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in
„Semland“, kateri vsak teden v sobotah oskr-
bujejo redno vožnjo med Antwerpom in New-
Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna
postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
njejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tislerju“ 188 (52-1)

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri
domači specialni tvrdki.
Tehniške ocene in načrti
zastoj, ko se poveri delo.

Inženjer-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Brzjavi: Lachnik, Ljubljana.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Müding, Novi
Jicin, Pizen, Praga, Graben, in Praga, Mala sira, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvilava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6
 Telefon 154. Delavnica: IGRISKE ULICE ŠTEV. 8. Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Zaloga čopičev za pleskarje sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznano
 reelno in fino po najnižjih cenah.

Enonadstropna hiša

pripravna za kako gostil-
 niško ali letovičarsko obrt,
 z gospodarskim poslopjem in pri-
 bližno enim oralom vrta in njive,
 v krasni razgledni legi, pol
 ure od blejskega jezera od-
 daljena se odda pod ugodnimi
 pogoji v najem. Podrobnejša
 pojasnila pri I. Schwegel v
 Gorjah pri Bledu. 462 3-1

Anton Schuster
Ljubljana

Stritarjeva ulica 7

priporoča

novosti
 konfekcije

za dame in deklice, bluz,
 modnega blaga za dame
 in gospode, delena cefira,
 platna in batista.

Najboljše belo blago
 različne garniture in

vsakovrstne
 preproge.

Vzorci na zahtevanje
 poštne prosti.

Solidno blago.
 Nizke cene.

Vsled opustitve svoje tovarne za kavne prmesi na Glincih (15 minut pešpota iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

In event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 **Ioan Jelačin, Ljubljana.**

Najnovejši domači mlini

za ročni in motorni obrat (patent jekleni mlin) brez kamnov,
 brez valjev, za vsako vrsto žita, neporušni in kljub temu
 zelo ceni, vsled česar neobhodno potrebni za kmetovalca.

Glavno zastopstvo za jugoslovanske dežele:
M. Klammer, Dolenjaves pri Cerknici, Notranjsko.

236

Ceniki zastoj in franko.

10-1

Glogowski & Komp.

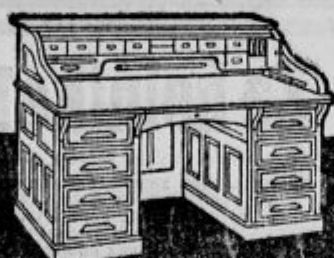
c. in kr. dvorna založnika

Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

priporočata

Praktično
 in
 priročno.

Remington-samopisnice

(pisalne stroje) model X. in XI.

kakor tudi pisarniške po-
 trebščine, pohištvo, n. pr.

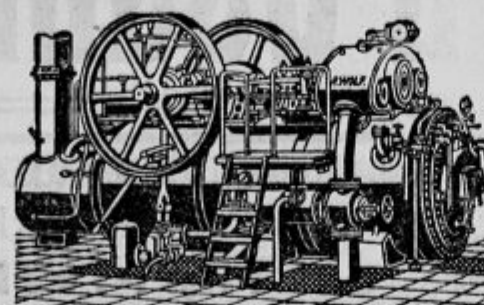
amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične
 za porabo.

Prospecte zastoj in poštne prosto.

Line 1909: zlata kolajna, najvišja odlika.

**R. WOLF MAGDEBURG-
 BUCKAU**

Podružnica Dunaj

Dunaj III., Am Heumarkt Nr. 21.

Premikalni in stalni patentovani

LOKOMOBILI

na nasičen par in vroči par
 od 10—800 konjskih sil.

Gospodarski, trpežni in zanesljivi obratni
 stroji za vse indust. in poljedelske obrate.

Dosedaj izdelanih nad 650.000 P. S.

Gospodarsko in konsumno društvo Korte-P. Portorose, Istra

se priporoča p. n. gostilničarjem, zasebnikom
 in zadrugam, da se obrnejo v slučaju potrebe
 do istega. Razpolaga z več kot
vina 1000 hl pristnega pridelka svo-
 jih članov, najboljše kakovosti in to: bela,
 svetlo in temno rudeča vina. Na zahtevo se
 pošlje vzorce. Pogoji: Kupec pošlje lastno
 posodo franko na železniško postajo
 Portorose. Cena: Franko postavljeno na
 žel. postajo Portorose 26 do 30 K za svetlo
 ali temnorudeča, 28 do 32 K za bela vina.
 Denar je vposlati naprej, sicer se vino pošlje
 po povzetju. Kdor naroči, ostane naš stalen
 odjemalec.

279

Načelstvo.

Vino na prodaj

v kletah slovenskih kmetov na morski obali
 Izola, Piran, leži na solnčnem bregu. Za
 pristnost jamči „Kmečka gospodarska za-
 druga“ v Medoših, pošta Piran, Istra.
 Vina so: refoško črni, cena 26 do 28 K
 100 l, vina, belo, rumeno, cena 30 do 32 K
 100 l, postavljeno na postajo **Portorose**.
 Kdor kupi, 5 hekt. belega vina cena 28 K
 ali 5 hekt. črnega vina, cena 24 K, naj po-
 šlje svoje sode na postajo. 3348

Naznanilo in
 priporočilo.

Slav. p. n. občinstvu na Vrhniki in
 okolici si usojam najvljudneje nazna-
 niti, da sem otvoril tu na Vrhniki v hiši
 gosp. Klemenčiča Sv. Pavla cesta št. 112

lastno brivnico

ter se najvljudneje priporočam v naj-
 številnejši obisk, zagotavljač vedno
 najskrbnejšo postrežbo.

Velepoštovanjem

Gjuro Cehulič,
 brivec.

442

Daje po

4 1/2 %

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje **po 4 1/2 %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hra-
 nilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni
 kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
 zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
 predsednik,

Kanonik I. Sušnik l. r.,
 podpredsednik,

Herbabin-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 40 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev posebno pri slabotnih otrocih. Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: Dr. Hermannova lekarna (Herbabin-jev naslednik) „zur Barmherzigkeit“, Dunaj, VII.11, Kaiserstrasse 73-75. V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu, Volšperku in Andrijeveču.

Herbabin-jev okrepljeni Sarsaparilla-sirup.

Je že 35 let uveden in najbolj preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vinarjev več za zavitek. 2935 16-1

Ponudimo vsako poljubno množino!

Zarezane strešnike (prve vrste) za prilezati ali priležati na late
torej popolnoma varno proti nevihti).
zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

BREMEN
v
NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cäcilie ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodne družva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, realna in solidna. Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Družbe
sv. Cirila in Metoda
za Istro
Prsni bonboni

Izvrstno sredstvo proti vsakemu
kataru in kašlju

Zavitek 20 vinarjev. Dobi se povsod.
Glavna zaloga: Pavel Baar, Varaždin na Hrvaškem.

Trgovina s semeni na debelo in drobno

SEVER & URBANIČ

v Ljubljani, Marijin trg
(nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali nemško deteljo, rudečo deteljo, velikansko krmilno peso, korenje za krmo, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična semena na vago in v vrečkah po 10 in 20 vinarjev, pristno gorenjsko repo, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko ličje, cepilni vosek, drevesni karbolinej itd. 10-1

Cenovnik pošiljava na zahtevo zastoj.

Za bolnike! grozdni sok

ni le osveževalna pijača, marveč tudi, kakor so pokazale prizkušnje na dun. kliniki Najboljši proti zaprtju, motenju v prebavi Najboljši pri boleznih v želodcu in črevih, pri obolenju žolčnih organov pomanjkanju krvi, bledici in radi pri trganju, gorčici i. t. d. pri boleznih na jetrih, diatezi pri kataru obolenju dihal velike vsebini redilnih snovi tudi za zdravljenje proti suhosti i. t. d.

Na dunajski kliniki so dognali, da reprezentuje steklenica Cerovaz-ovega grozdnega soka, kakoršna se dobi v prodaji (700 kub. cm) 550 kalorij, s čimur se zajamci vsak dan 60 gr prihranka na maščobi. Bel ali rudeč grozdni sok stane v vseh boljših trgovinah ali delikatesah Avstro-Ogrske v steklenici 7/10 litra K 1-20; 3/10 steklenici K -75. Ako ni v zalogi, naj se obrne naravnost na proizvajalca Anton Cerovaz, kleti za grozdni sok Bruck ob Muri št. 12.

293 Razprodajalci dobe primeren popust. 4-1

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku :: Ljubljana ::
Kolodvorska
kamenarskem mojstru :: ulica ::

Delniški kapital 120,000.000 K

Podružnica

Rezervni zaklad 66,000.000 K

c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt
LJUBLJANA, Franca Jožefa cesta šte. 9.

Sprejemlje vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti hranilnim knjižicam, izdaja obrestujoče se blagajniške liste, dovoljuje posojila na tekoči račun, dalje stavna posojila, carinska posojila, davčna jamstvena posojila, hipotekarna posojila itd. Ieskomptira menice in devize in priskrbuje njih inkaso, zdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma na vsa tuzemska in inozemska tržišča.

kupuje in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna pisma, delnice in srečke in daje vestno navodila za nalaganje kapitala, priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavcije, službene kavcije in vadije za udeležbo pri dražbah, sprejema v hrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih upravo in razvidnost, oddaja proti ognju in vplomu sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precioze) v hranitev,

zavaruje srečke in izžrebajoče efekte proti izžrebni izgubi in oskrbuje brezplačno pregledovanje vseh žrebanju podvrženih papirjev, plačuje kupone, izžrebane papirje in valute pri svoji blagajni, daje predjume na vrednostne papirje in blago ter sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze, priskrbi za svoje naročnike trgovalne informacije v tu- in inozemstvu itd. itd. itd.

Centrala na Dunaji.

Podružnice: Bolcan, Bregence, Brno, Feldkirch, Gablonec, Gorica, Inomost, Karlovevari, Ljubljana, Lwów, Moravska Ostrovia, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Podmokli, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.